

إدارة أوقاف
سالم عبدالعزيز الراجحي

SO GOGODAN KO MGA ASAL O PARATIYAYA

Ki Shaikhi

Muhammad Bin Saleh al-Uthaimin

Iniranon i

Dr. Abdullah H. Ali Monib

Aya Publisher na giya

مطبعة دار طيبة - الرياض - ت: ٤٢٨٣٨٤٠

SO GOGODAN KO
MGA ASAL O
PARATIYAYA

Ki Shaikfi

Muhammad Bin Saleh al-Utheimeen

Iniranon i

Dr. Abdullah H. Ali Monib

Aya Publisher na giya

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

العثيمين، محمد بن صالح

شرح أصول الإيمان باللغة الفلبينية. / محمد بن صالح

العثيمين. - الرياض، ١٤٢٥ هـ

١٦٤ ص؛ ١٢ × ١٧ سم.

ردمك: ٩٩٦٠-٢٩-٤٧٣-٠

١- الإيمان (الإسلام)

أ- العنوان

١٤٢٥ / ٥٨٨٦

ديوي ٢٤٠

رقم الإيداع: ١٤٢٥ / ٥٨٨٦

ردمك: ٩٩٦٠-٢٩-٤٧٣-٠

Pamkasan

Mataan a so langowan a podi na ruk o ALLAH, puphodin tano sukaniyan nago ron tano puphangni sa tabang nago ron tano puphangni sa rila nago aya tano pun pupangundodan, nago pulindong tano ko ALLAH phoon ko mga kamarataan o mga ginawa tano nago so mga rarata ko mga galubuk tano, sa tao a toroon o ALLAH na da a kakhadadag iyan, sa puman sa tao a tharidadag na daa toroan iyan, go puzaksiangko a mataan a daa thitho a puzimbaan a rowar ko ALLAH a isa-isa a daa baniyan sakotowa, nago puzaksiangko a mataan a so Mohammad na oripun iyan nago sogo iyan, so salawat o ALLAH na si-i rukaniyan nago sii ko mga Familia niyan nago sii ko mga bolayoka iyan nago so mga tao a kidug iran so mga pipiya a mga okit sa pakalidasangka siran sa titho a kapakalidas.

Sii ko oriyen anan: Na mataan a so katao a kapakaisa-isaa ko ALLAH na phiphaporoan o mga ilmo nago ayaon mala i pangkatan nago so kathontotaon na tanto a mitataralo so kipapaliyogatunon kagiya mataan a giyanan a ilmo na sodun so kapangunala ko ALLAH nago so mga ingaran iyan nago so mga sifat iyan, nago so mga kabunar iyan ko mga oripun iyan.

Nago kagiya mataan a giyanan na gonsi ko lalan sii ko ALLAH na go onayan o mga bitikan iyan.

Na misabap san na miya ompong so mga sogo o ALLAH ko kipuphanolonun iran sa giyangkanan a TAWHID.

Phitharo o ALLAH:

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴾ الأنبياء: ٢٥

Aya maana niyan na: *Na daa kiyasogoami sa sogo sii ko miyaonaan ka a masa hay Mohammad a rowar sa kipphangundaon*

amiron a mataan anan a da a titho a puzimbaan a rowar ko ALLAH na simbaa niyo.﴾ [Surah # 21:25]

Na phizaksian o ALLAH ko ginawa niyan so kababaloy niyan a isa-isa, nago phizaksian pun anan makapantag san o mga Malaikat o ALLAH, nago so mga mamponay sa katao, phitharo o ALLAAH:

﴿ شهد الله أنه لا إله إلا هو والملائكة وأولو العلم قائما بالقسط لا إله إلا هو العزيز الحكيم ﴾ آل عمران: ١٨

Aya maana niyan na: ﴿ *phizaksian o ALLAH a mataan a sekaniyan na daa titho a puzimbaan a rowar rukaniyan nago phizaksian pun o mga Malaikat nago so mga mamponay sa katao a dii mamamayandug ko kapaginontolan daa patot a puzimbaan a rowar rukaniyan a ALLAH a lubi a makadadaag nago lubi a maongangun.﴾ [Surah # 3:18]*

Na misabap sii ko giyanan i pangkatan o kapakaisa-isaa ko ALLAH, na aya masosowa

iyang na di miphanalipunda o kalangolangowan
o muslim a kasiyapa niyanon sa makaokit sa
kapaganad nago kapangundao nago
kapamimikiran, nago kakupitan ka aniyang
mapanagombalay so agama niyang ko onayang
a daa saninsaning iyang a katitikna nago
kapananangkopan a iputhagompiya niyang so
mga onga nan ago so mga resulta nan.

So Agama a Kai-Islami

So agama a kai-isalami na sukaniyan so Agama a siyogo o ALLAH misabapon so Mohammad ﷺ a initotop anan o ALLAH ko mga agama na go initarotop iyan anan kiran ko mga oripun iyan nago kiyompleto niyan misabap san sii kiran so limo iyan nago inikasoat iyan kiran anan a aya iran agama na daa tharimaan iyan phoon ko isa kiran a agama a salakaw san, phitharo o ALLAH:

﴿ ما كان محمد أباً أحد من رجالكم ولكن رسول الله وخاتم

النبيين ﴾ الأحزاب: ٤٠

Aya maana niyan na: *﴿kunaba aya mabubutad o Mohammad na ba ama o isa a pud ko mga mama rukano ogaid na sogo o ALLAH a initotop ko mga nabi.﴾* [Surah # 33:40]

na go so katharo o ALLAH:

﴿ اليوم أكملت لكم دينكم وأتممت عليكم نعمتي ورضيت

لكم الإسلام ديناً ﴾ المائدة: ٣

Aya maana niyan na: ﴿ *imanto a gawii na tiyarotop akun rukano so agama niyo nago tiyarotop akun rukano so limo akun ago inikasoat akun rukano so Islam a aya niyo agama.* ﴾ [Surah # 5:3]

goso katharo o ALLAH:

﴿ إن الدين عند الله الإسلام ﴾ آل عمران: ١٩

Aya maana niyan na: ﴿ *mataan a aya agama a thitho sii ko ALLAH na so Islam* ﴾. [Surah # 3:19]

nago so katharo o ALLAH:

﴿ ومن يتبع غير الإسلام ديناً فلن يقبل منه وهو في الآخرة من

الخاسرين ﴾ آل عمران: ٨٥

Aya maana niyan na: ﴿ *sa tao a muloloba sa agama a kunaba so Islam na diron dun tharimaan nago sukaniyan sii sa alongan*

a maori na pud ko miyangalologi ﴿. [Surah # 3:85]

Go sabunar a phitharo o ALLAH ko kalangolangowan o manosiya a kapilia iran roo a agama a parabo sii ko ALLAH ka phitharo iyan a manonompang ko rasulollah :

﴿ قل ياأيها الناس إني رسول الله إليكم جميعا الذي له ملك السموات والأرض لا إله إلا هو يحيي ويميت فآمنوا بالله ورسوله النبي الأمي الذي يؤمن بالله وكلماته واتبعوه لعلكم تهتدون ﴾ الأعراف: ١٥٨

Aya maana niyan na: *﴿tharoangka hay Mohammad a hay sukano a mga manosiya na mataan a sakun na sogo rukano o ALLAH ko kalangolangowan iyo ka sukaniyan a ALLAH na rukiyan so pito lapis a Langit ago so lupa a daa thitho a puzoasoatun a rowar rukaniyan a puphangoyag a puphangimatay, paratiyayaa niyo so ALLAH nago so sogo iyan a nabi a ummi, a sukaniyan so mapaparatiyaya ko ALLAH ago*

mapaparatiyaya ko mga katharo iyan na onoti niyo sekaniyan ka angkano makakudug sa ontol). [Surah # 7:158]

Go sii ko kitab a Sahih Muslim na miyakapoon ki Abi Hurairah a miyasoaton so ALLAH a miyakapoon ko Rasulollah ﷺ a mataan a sukaniyan na phitharo iyan:

((والذي نفس محمد بيده لا يسمع بي أحد من هذه الأمة يهودي ولا نصراني ثم يموت ولم يؤمن بالذي أرسلت به إلا كان من أصحاب النار))

Aya maana niyan na: (*nago ibut ko matatago ko kapaar iyan so ginawa o Mohammad ka daa makanug rakun a isa bo sii sa giyangkai a pagtao Yahoudi antaa ka Nasranie na oriyen iyan na matay a daniyan paratiyayaa so inisogo rakun a badi aya mambubutad iyan na mapud ko phamakanaraka*).

Na so kaparatiyayaa ko Mohammad: nagiyoto so kapangimbunara ko nganin a minitalingoma niyan a rakus a tarimaan iyan sarta a

mangongonotan kunaba asar bo a
makapangimbunar.

na giyoto i sabap a da mabaloy so Abu Talib a
mapaparatiyaya sii ko Rasullollah ﷺ a oba di
piyangimbunar iyan so nganin a minitalingoma
o Nabi na go phizaksian iyan a mataan a
giyoto na pud ko permero ko mga agama.

Na so agama a kai-islami: na murapurapugon
so kadandan o mga kamapiyaan a giyoto so
diyawit mambo o mga agama a miyangaipos
a aya kiyatindos iyan ko mga agama na
giyangkoto a kiyabaloy niyan a domadait ko
kalangolangowan o masa ago darpa ago
pagtao, phitharo o ALLAH a manonompang sii
ko sogo iyan a Mohammad ﷺ:

﴿ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ
وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ ﴾ المائدة: ٤٨

Aya maana niyan na: ﴿ initoron ami ruka
hay Mohammad so kitab ka an mapayag
so bunar a miyakatanto ko miyaonaan
iyan a kitab na go miyaka zaksi on ﴾.
[Surah# 5:48]

Na aya maana o kababaloy niyan a domadait sii ko langowan o masa na go so darpa nago so pagtao na mataan a so kakapti ron na diniyan maphakada so kamapiyaan o pagtao sii ko apiya antonaa masa nago darpa ka aya kathitho niyan na aya niyan kapiya nago kunaba aya maana niyan na ba mataan a ba makadodozong sii ko kalangowan o masa nago darpa nago pagtao sa datar o saboton o sabagi ko mga manosiya.

na go so Aagama a kaiislami na sukaniyan so agama a bunar a so tiyangkud o ALLAH sii ko tao a khaptan iyan anan sa thitho a kakaput a kathabangi niyanon na go so kaphakadaaga niyanon sii ko salakaw ron, Phitharo o ALLAH:

﴿ هو الذي أرسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله ولو كره المشركون ﴾ الصف: ٩

Aya maana niyan na: ﴿ sukaniyan a ALLAH i somiyogo ko sogo iyan inisabap ko toroan ago so agama a kaontol ka aniyan mapakagtao ko kadandan o agama apiya

pun di inikasoat o mga Moshrik ﴿. [Surah # 61:9]

go so katharo o ALLAH:

﴿ وعد الله الذين ءامنوا منكم وعملوا الصالحات ليستخلفنهم في الأرض كما استخلف الذين من قبلهم وليمكنن لهم دينهم الذي ارتضى لهم وليبدلنهم من بعد خوفهم أمنا يعبدونني لا يشركون بي شيئا ومن كفر بعد ذلك فأولئك هم الفاسقون ﴾
النور: ٥٥

Aya maana niyan na: ﴿ *inibugay o ALLAH a pasad sii ko miyamaratiyaya a pud rukano a minggagalubuk sa mga pipiya a mataan a phakasambiin iyan siran dun sii ko lupa lagid o kiyapakasambia niyan ko siran a miyaonaan iran nago mataan a phakatindugun iyan kiran dun so agama iran a so inikasoat iyan kiran nago mataan a zambian iyan kiran dun ko oriyen o kaluk iran sa kasasarig na puzimbaan ako iran go daa a izakoto iran rakun a maito bo na sadun sa mongkir ko*

orian oto na siran man i mga songklid 》.
[Surah # 24:55]

Na so agama a kai-islami: na kupit ago bitikan,
a sukaniyan na tarotop sii ko kupit iyan go sii
ko mga bitikan iyan:

Ipuzogo iyan so kapakaisa-isaa ko ALLAH na
go ipuzapar iyan so kapanakoto.

Ipuzogo iyan so kaphatiis nago ipuzapar iyan
so kapamokhag.

Ipuzogo iyan so kapaginontolan na ipuzapar
iyan so kapangarasi.

Ipuzogo iyan so sarig na ipuzapar iyan so
kandonsiyan.

Ipuzogo iyan so kapakatarotop na ipuzapar
iyan so katrayador.

Ipuzogo iyan so kaphiyaphiyai kombalaa a
lokus na go ipuzapar iyan so karingasaa kiran.

ipuzogo iyan so kathotonganay a siran so mga
dadasug na go ipuzapar iyan so kathotolaka.

ipuzogo iyan so kapiya i kazirinsiringan nago ipuzapar iyan so kapriringasa.

Na aya kalangkap o katharo na mataan a so Islam na ipuzogo iyan so langolongan o mga paparangayan a makalulubi na ipuzapar iyan so kalangolongan o mga paparangayan a kadadawayan.

Go ipuzogo iyan so langon o galubuk a mapiya nago ipuzapar iyan so langon a galubuk a marata.

phitharo o ALLAH:

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴾ النحل: ٩٠

aya maana niyan na: ﴿ Mataan a so ALLAH na ipuzogo iyan so kapaginontolan na go so kaphiyapiya na go so kabugi ko mga dadasug nago inisapar iyan so piyamakasisingay nago so marata nago so kasopak, puphangosiyatan kano niyan ka angkano makatadum ﴾ [Surah # 16:90]

MGA ROKON O ISLAM

So mga rokon o Islam na giyanan so mga onayan iyan a ron piyanagombalay, go sukaniyan na lima a maaloy sii sa giyangkai a piyanothol i Abdullah bin Omar a miyasoat kiran a dowa so ALLAH a miyakapoon ko Nabi ﷺ a mataan kon a sukaniyan na phitharo iyan:

((بني الإسلام على خمسة: على أن يوحد الله - وفي رواية على خمس - : شهادة أن لا إله إلا الله، وأن محمدا عبده ورسوله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصيام رمضان، والحج)) فقال رجل: الحج وصيام رمضان، قال: لا، صيام رمضان، والحج، هكذا سمعته من رسول الله ﷺ. متفق عليه واللفظ لمسلم.

Aya maana niyan na: (*piyanagombalay so Islam sa lima a giyoto so kapakaisa-isaa ko ALLAH, - go sii ko pud a thotol na sii ko lima - so kazaksii sa mataan a daa thithoa puzimbaan a rowar ko ALLAH nago mataan a so Mohammad na oripun iyan*

nago sogo iyan goso kitindugun ko sambayang goso kibugan ko diyakat goso kaphowasai ko Ramadhan goso kapunaihaji. Phitharo o mama a so haji na go so powasa ko Ramadhan, tigiyan: a di, powasa ko ramadhan ago so haji. Na giyanan i kiyanuga ko ron ko Rasolollah ﷺ). piyanothol i Bukhari ago si Muslim, na giyangkanan a kinilapyat iyan na giyanan so thotholon i Muslim.

1. So puman so kazaksii sa daa puzimbaan a rowar ko ALLAH nago mataan a so Mohammad na oripun iyan nago sogo iyan na giyanan so kakhupiti ron a mabagur a dii mizariat o dila a giyangkai a saksi a datar o giyoto na tiyangkud iyan sii sangkanan a zasaksian iyan, ago aya kiyabaloya sii sa giyangkai a shahada na satiman a rokon a rakus o phimbarang a zasaksianon, kagiya aya mataan a so Rasulollah ﷺ na sukaniyan na ipuphanampay niyan a makapopoon ko ALLAH na so kazaksii ron sa sukaniyan na oripun ago sogo na pud ko kakhatarotop o kazaksiingka sa mataan a daa thitho a puzimbaan a rowar ko ALLAH odi na kagiya

mataan a giyangkai a dow a Shahada na onayan o kaputhagompiya o mga galubuk nago kakhatarima iyan kagya daa kaputhagompiya o galubuk nago di khatarima inonta o matindos a soasoat bo ko ALLAH ago misongkad sii ko Rasulollah ﷺ na misabap ko katotobohalos o simba sii ko ALLAH na puphakamoayan so kazaksi sa mataan a daa puzimbaan a bunar a rowar ko ALLAH nago misabap ko kapzongkada sii ko Rasulollah ﷺ na puphakamoayan so saksi a mataan a so Mohammad na oripun o ALLAH nago sogo iyan.

Nago pud ko mga onga a kazaksi ini a mala na pukhamaradika so puso nago so ginawa phoon ko kathaoripun sii ko mga kaadun nago so kapuzongkada ko salakaw ko mga sogo o ALLAH.

2. Na so puman so kitindugun ko sambayang na sukaniyan so kasimbaa sii ko ALLAH anggolalan ko mga piiliyan a makaproropa sa kathitho nago tarotop sii ko mga wakto niyan ago so mga goagoay niyan.

Na pud ko mga onga niyan so kapukhalukai ko rarub ago so kasosoat o pangilaylayan nago so kapuphananggila ita ko piyamakasisingay nago so mga rarata.

3. Na so puman so kibugan ko Diyakat na giyanan so soasoat sii ko ALLAH a puphakaokit ko kipumbugan ko diyangka a paliyogat sii ko mga tamok a diyakat a makhakabunar.

Na pud ko mga onganiyan so kapukhasoti o mga ginawa phoon ko mga paparangayan a marata a maana so kaligut nago puphakasaad ko awida akal o Islam nago so mga muslim.

4. So puman so kaphowasa ko Ramadhan na sukaniyan so simba sii ko ALLAH a diinggolalan ko kaptigra ko puphamakabatal ko daondao ko Ramadhan.

Na pud ko mga onga niyan so kapkhalayam o ginawa ko kiputhagakun ko puphangabababayaan ka arap-arap ko kasoat o ALLAH a Lubi a maporo nago Lubi a mala.

5. Na so puman so kapnaihaji sa Baitullahi Alharam, na giyanan so kasimbaa ko ALLAH sa kalawia sa Baitullahi Alharam ka mipamayandug so mga bitikan ko naihaji.

Na pud ko mga onga niyan naso kaplayama ko ginawa sii ko kiptonayin ko phiromasayan a tamok nago ginawa sii ko onot onot ko ALLAH, na misabap san na aya maoolaola o kapnaihaji na klasi a pud ko kaprang sa lalan ko ALLAH.

Na giyangkai a mga onga a miyaaloy tano sa giyangkai a mga onayan nago so shai a datanoron maaloy na pukhabaloy so pud ko pagtao a pagtao a Islam a soti a daa sanin-saning iyan a kapagagama sii ko ALLAH a agama a bunar nago aya indolon iyan ko kaadun naso kapaginontolan nago so kaphatiis kagiya mataan a so shai a salakaw san a pud ko mga bitikan o Islam na ipthagompiya misabap ko kathatagompiya angkai a mga onayan, go khaompiyaan so mga butad o pagtao misabap ko kathatagompiya o sogo o agama nago pukhapapason so pud ko kathatagompiya o

mga butad iyan ko diyangka a shai a mapapapason a pud ko kamapiyaan o mga bitikan o agama.

Na sa tao a khabayaan iyan a makarayagon anan na batiya-a niyan giyangkai a katharo o ALLAH:

﴿ ولو أن أهل القرى ءامنوا واتقوا لفتحنا عليهم بركات من السماء والأرض ولكن كذبوا فأخذناهم بما كانوا يكسبون(٩٦) أفأمن أهل القرى أن يأتيهم بأسنا بياتا وهم نائمون(٩٧) أوأمن أهل القرى أن يأتيهم بأسنا ضحي وهم يلعبون(٩٨) أفأمنوا مكر الله فلا يَأمن مكر الله إلا القوم الخاسرون ﴾ الأعراف: ٩٦-٩٩

Aya ma-ana niyan na: ﴿ na opama ka mata-an a so tao ko mga ingud na maratiya-ya siran nago mananggila siran na puluka-an ami kiran dun so mga kamapiya-an a pho-on ko langit ago so lupa na ogaid na kagiya a piyakambokhag iran so mga sogo na siniksa ami siran, sabap ko

pinggalubuk iran a marata, Na ba sasana so mga tao ko mga ingud sa di kiran makatalingoma so siksa ami ko gagawi-i a siran na khithotorogun siran, odi na ba sasana so mga tao ko mga ingud sa dikiran makatalingoma so siksa ami ko daondao a siran na mabibimban siran, na ba siran sasana sa malupas siran ko siksa o ALLAH? Da-a somasana sa kalpas ko siksa o ALLAH a rowar ko pagtao a miyangalologi) [Surah # 7:96-99]

Nago ilaya niyan si-i ko thotolan ko miyanga o-ona ka mata-an a madadalum ko thothol so undaowan si-i ko mga mamponay sa mga pamikiran, na go toroan sii ko tao a da mirunding sii ko puso iyan so sapung, so ALLAH i puthabang.

SO MGA ONAYAN O KUPIT O KAI-ISLAMI

So agama a kai-islami - datar sa miyaona - na kupit nago bitikan, nago sabunar a miyaosay tano so shai a pud ko mga bitikan iyan nago miyaaloy tano so mga rokon iyan a giyanan so ki-itong sa onayan o mga bitikan iyan.

So puman so kupit a kai-islami na aya mga onayan iyan na so kaparatiyaya-a ko ALLAH na go so mga Malaikat iyan nago so mga Kitab iyan na go so mga Sogo iyan na go so Alongan a maori na go so Okoran a mapiya go Marata.

Go sabunar a makang-gogonanao sa giyangkai a mga onayan so kitab o ALLAH go so Sunnah sabdan o Rasulollah ﷺ.

Na sii ko kitab o ALLAH na phitharo o ALLAH:

﴿ ليس البر أن تولوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب ولكن البر من آمن بالله واليوم الآخر والملائكة والكتاب والنبين ﴾
البقرة: ١٧٧

Aya ma-ana niyan na: ﴿kuna oba aya mapiya na giya kaadapa o mga bontal iyo ko tomampar sa subangan ago sa sudupan, ogaid na aya mapiya na so tao a piyaratiyaya niyan so ALLAH na go so alongan a maori go so mga malaikat iyan go so mga kitab iyan na go so mga nabi niyan ﴾ [Surah # 2:177]

Aya katharo iyan si-i ko okoran:

﴿إنا كل شيء خلقناه بقدر﴾ (٤٩) وما أمرنا إلا واحدة كلمح بالبصر ﴿ القمر: ٤٩ - ٥٠

Aya ma-ana niyan na: ﴿ mata-an a sukami na so langowan a shai na inadun ami a ookorun na go da-a sogoan ami a rowar ko isa a datar o sapuruk mata ﴾ [Surah # 54: 49-50]

Na go si-i ko sabdan o Rasulollah ﷺ na phitharo o nabi ﷺ a sumbag iyan ko Jibriel ko masa a kini-iza-an iyanon ko paratiya-ya:

((الإيمان أن تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر
وتؤمن بالقدر خيره وشره)).

Aya ma-ana niyan na: (*so paratiya-ya na so kaparatiya-angka ko ALLAH go so mga malaikat iyan go so mga kitab iyan goso mga sogo iyan go so alongan a maori na go so kaparatiyaya angka ko okoran so mapiya on ago so marata on*) piyanothol i Muslim.

SO PARATİYAYA SI-I KO ALLAH A LUBI A MAPORO

So kaparatiyaya-a sii ko ALLAH na mao-ompong sa giyangkai a pat a mga galubuk.

PAGANAI RON: Na so kaparatiya-a sa makamomoayan so ALLAH.

Go sabunar a makang-gogonanao sa kapakamomoayan o ALLAH so migaganat sa dalam a kandang, ago sa sarag a akal, a go sa bitikan, ago sa kagudam:

1. Na so puman so kapakang-gogonanao o kigaganat iyan sa dalam a kandang sa kapakamomoayan o ALLAH na kagiya mata-an a so langowan a ka-adun na sabunar a miga-ganat iyan dun sa dalam a kandang a kapaparatiya-ya niyan ko miyadunon sa daniyanon pun kapami-mikirana odi na kapaganada go di phakaliyo pho-on ko mitotoro angkai a kigaganatun iyanon sa dalam a kandang inonta amay ko so tao na misogat sii ko puso iyan so shai a khabangkiring iyan angkanan a paratiyaya, misabap ko katharo o Nabi ﷺ:

((ما من مولود يولد على الفطرة، فأبواه يهودانه أو ينصرانه
أو يمجسانه)) رواه البخاري.

Aya ma-ana niyan: (*na da-a tao a imbawata a badi si-i imbawata ko kababaloy niyan a mapaparatiya-ya niyan so miyadunon, na sombala a lokus iyan i kiyabaloy niyan a Yahoudi, odi na Nasrani, odi na Majousi*) piyanothol i Bukhari.

2. So puman so kapakang-gogonanao o sarag a akal sa kapakamo-moayan o ALLAh na kagiya mata-an a giyangkai a mga ka-adun, so miyanga o-ona-an iyan na go so phamakatalingoma na didun dowa-dowa a adun a miyadunon a miyakamoayanon, kagiya di khapakay oba ma-adun o ginawa a ginawa niyan go di khapakay oba maadun a mitalumba, Di khapakay oba ma-adun o ginawa a ginawa niyan kagiya mata-an a so shai na diniyan khaadun a ginawa niyan go mata-an pun a so daniyan pun kaadun na ma-ada, na andamanaya i kakhabaloy niyan a puphangadun?

Go di khapakay oba ma-adun a mitalumba, ka kagiya langowan a pukitalumba na didun dowa-dowa a adun a tomiyalumba on, go kagiya mata-an a so ka-aadun anan a makao-okit sa matataritib a piyakamumusa ago so ka-ator iyan a makandadai-daita ago makazosompa-sompat a makandudukudukut ko kapakandodolon o mga ka-adun ago so miyangadun kiran go so ndolon-dolonan o mga ka-adun ko saba-adon a rakus o sabaad na kharun sa karun a thitho oba mabaloy a kha-adun sa badun khitalumba, ka so kha-adun a badun khitalumba na kuna oba khataritib si-i ko asal a kiya adun iyan, na andamanaya i kakhabaloy niyan a matataritib ko masa a katatatap iyan ago so diniyan di kapagomarug.

Na igira a di khabaloy angkai a mga ka-adun oba maadun o ginawa a ginawa niyan, ago di khaadun a ba mitalumba na miyatangkud a kakhabaloy niyan a adun a miyadunon a sukaniyan so ALLAH a miyadun ko langowan o ka-adun.

Go sabunar a piyayag o ALLAH a giyangkanan a nanao a makao-okit sa sarag a akal ago so tanda a thitho si-i ko Surah attour ka phitharo iyan:

﴿ أم خلقوا من غير شيء أم هم الخالقون ﴾ الطور: ٣٥

Aya ma-ana niyan na: ﴿ *ba miya-adun siran sa pho-on sa da-a shai anta-a ka siran i miyamangadun* ﴾ [Surah52:35]

Aya ma-ana niyan na mata-an a siran na kuna oba siran miya-adun a da-a ba kiran miyadun go kuna oba siran na ba iran inadun so mga ginawa iran na miyatangukud so kababaloy o miyadun kiran a sukaniyan so ALLAH a miyasoti-soti na go miyakaporo-poro, na misabap san na si-i ko masa a kiyanuga o Jobair bin Mot'im ؓ a pumbatiya-an iyan so Surah attour na kagiya iraot sa giyangkai a mga ayat:

﴿ أم خلقوا من غير شيء أم هم الخالقون، أم خلقوا السموات والأرض بل لا يوقنون، أم عندهم خزائن ربك أم هم المسيطرون ﴾ الطور: ٣٥-٣٧

Aya ma-ana niyan na: ﴿ *ba miya-adun siran sa pho-on sa da odi na ba siran i miyamangadun, anta-a ka ba iran inadun so mga langit ago so lupa Aya kaontol iyan na di siran phamaratiya, odi na ba adun kiran a mata-tago sa tangan iran so mga igagadong o ALLAH antawa-a ka ba siran i makaphapa-apa-ar* ﴾ [Surah # 52:35-37]

Na sangkoto a masa na so Jobair na moshrik na aya katharo iyan na maituk bo na lomayog a puso akun, na giyanan i paganay a shai a makambukun a paratiya-ya ko puso akun.. piyanothol i Bukhari a makambubulab-lag a kiyapanotola niyanon.

Na mugay tano ron sa ibarat a maphakarinyag iyan anan na mata-an a o adun a mato-on a tao a tharo-on iyan ruka a adun a palasiyo a phapasa-pasad a maliliyot a

mga garden a puphamangondas ko paglut-lutan iyan so mga lawasaig a mamumulupul a phimbarang a mga dumpas ago mga paramadali ago phirmarma-an sa phitibarang a ruma-ruma pho-on ko mga onayan iyan nago so mga kulub iyan na go tharo-on iyan ruka a mata-an a giyangkai a palasiyo na go so shai a mada-dalumon a pud ko inipharahiyasanon na sabunar a inadun iyan a ginawa niyan odi na miya-adun a giyanan dun ka badun minitukaw a da-a baon miyadun na aya masowa aka na dingkadun mapangimbunar anan na go mapakambokhag ka nago i-itong ka pun a katharo iyan oto sa kada-a lalag o kapananaroan na ino khapakay ko oriyen anan a kabaloy a giyangkai a piyangadun a maolad so lupa on go so langit on go so mga bito-onon na go so pphangaoola-ola niyan na go so kata-tanos iyan a di khaoma kira-kira a baniyan ma-aduna ginawa niyan odi na ba ma-adun sa minitukaw a da-a baon miyadun.

3. Sopuman so kapakang-gogonanao o bitikan sa kapakamomoayan o ALLAH na kagiya mata-an a so mga kitab a initoron a

makapopo-on sa langit na lango-langon giyanan i diniyan matharo na go so nganin a minitalingoma on a pud ko mga kokoman na ayadun a mitotoro iyan nangkoto a mga kapiya-an o ka-adun, na nanao dun anan sa mata-an a giyanan na pho-on ko kadunan a lubi a maongangun ago lubi a matao si-i ko mga kapiya-an o ka-adun na go so nganin a minitalingoma on a pud ko mga thotholan ko mga ka-adun a kiyazaksian ko kamamata-ani ron sa kabubunar iyan na tanda sa mata-an a giyanan na pho-on ko kadnan a maga-gaga niyan so kaphagaduna niyan ko nganin a piyanothol iyan makapantag san.

4. So puman so kababaloy o kagdam a makang-gogonanao sa kapakamomoayan o ALLAH na dowa ka biyasan:

Paganay sa giyangkoto a dowa: na mata-an a sukutano na pukhanug tano na go pukhamasa-an tano a giyangkoto a kaphagampona ko pangni o puphamangni nago giyangkoto a kapukhatabangi ko mga tao a khipakasasagad sa marugun na giyanan na makapung-gonanao sa gonanao a thiho sa

kababaloy o ALLAH a makamomoayan,
phitharo o ALLAH:

﴿ ونوحا إذ نادى من قبل فاستجبنا له ﴾ الأنبياء: ٧٦

Aya ma-ana niyan na: ﴿ *gowani ko so Noh ko miyaona a mananawag na inampon ami so pangni niyan* ﴾ [Surah # 21:76]

goso katharo o ALLAH:

﴿ إذ تستغيثون ربكم فاستجاب لكم ﴾ الأنفال: ٩

aya maana niyan na: ﴿ *Gowani ko mamangni kano sa tabang si-i ko kadnan iyo na tiyabangan kano niyan* ﴾ [Surah # 8:9]

Go miya-aloy ko Sahih al-Bukhari a miyakapoon ko Anas bin Malik ؓ a phitharo iyan: a mata-an a adun a A'rabi a makapopo-on sa katasan a miyakasolud sa masjid ko alongan a Jum'at a so Nabi ﷺ na di mangotba na phitharo iyan a hay Rasulollah, miyailang so tamok na go miyaor so babay wata na pangniyang ka ko ALLAH rukami a pakaorana niyan, na iniporo o Rasulollah a mbala a lima

nian na miyamangni sa oran, na miyabumbar so gabon a makasasayan sa mga palao, na dapun makatupad si-i ko mimbar iyan na miyailay ami so oran a puphangalililid ko mga sompa iyan, na si-i ko ikadowa a jum'at na tominindug puman a giyangkoto a A'rabi odi na so salakaw ron na phitharo iyan: a hay Rasulollah minigobar so mga walay nago miyalud so tamok na pangniyangka ko ALLAH rukami a thaid, na ini poro iyan a mbala a lima niyan na phitharo iyan: a hay kadnan ami na baloyangka so oran a limo rukami a kuna oba rukami khibinasa, na da pun makadingil na mithaid a donya.

na go dadun a paruphay o kaphagampona ko mga duwa-a o puphamamangni a giyanan na galubuk a kazasaksian taman dun imanto si-i ko tao a toto-o a kapuphagapas iyan si-i ko ALLAH sarta a so mga sarat o kaphagampona ko panguni na itotoman iyan.

Ikadowa a biasan: na mata-an a so tanda o mga nabi a pumbuthowan sa mga mo'jizat na pukhamasa-an o mga tao na go pukhanug iran na tanda a thitho sa kapakamomoayan o

somiyogo kiran a sukaniyan so ALLAHO TAALA kagiya mata-an a giyangkanan a mga mo'jizat na mga galubuk a makaliliyo ko khagaga o manosiya a ipumbugay anan o ALLAH sa ogop iyan ko mga sogo iyan nago tabang iyan kiran.

Aya ibarat anan na so tanda o Musa ﷺ ko masa a kiyasogoa on o ALLAH ko kiduphi-in iyan ko tongkat iyan sa liyawaw a kalodan na inilampus iyanon na miyabunsad sa sapolo ago dow a lalan a palaya dun ma-mamara a kandadaopa-an o ig andadatar o mga palao phitharo o ALLAH:

﴿ فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ
كُلُّ فَرْقٍ كَالطُّودِ الْعَظِيمِ ﴾ الشعراء: ٦٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿iniwahi ami si-i ko Musa a kilampusun iyan ko tongkat iyan si-i ko ragat na miyabunsad na miyabaloy ko oman i lalan a kandadaopa-an a ig a datar o miyamakala a palao﴾* [Surah # 26:63]

Go aya ibarat a ikadowa na so tanda o Isah ﷺ ka aya maoolaola niyan na puphakawiyag sa miyatay a puphakambowat siran ko mga kobor iran sabap ko idin o ALLAH phitharo o ALLAH makapantag san:

﴿ وأحيى الموتى بإذن الله ﴾ آل عمران: ٤٩

aya maana niyan na: *﴿pukhawiyag akun so puphamatay sabap ko idin o ALLAH ﴾*
[Surah # 3:49]

go so katharo o ALLAH:

﴿ وإذ تخرج الموتى ياذني ﴾ المائدة: ١١٠

aya maana niyan na: *﴿sii ko masa a kapuphakaliyowang ka ko miyatay sabap ko idin akun ﴾* [Surah # 5:110]

Go so ibarat a ikatulo sii ko Mohammad ﷺ ko masa a kiyapangniya on o mga Quraish a makabugay sa tanda na phithiniyasan iyan so olan na miyaopak sa dow a opak na miya ilay oto o mga tao sii anan ko katharo o ALLAH:

﴿ اقتربت الساعة وانشق القمر، وإن يروا آية يعرضوا

ويقولوا سحر مستمر ﴾ القمر: ١-٢

Aya ma-ana niyan na: *﴿miyakarani so bangkit na go miyabunsad so olan na apiya i kiya ilaya iran ko tanda na puthalikod siran na go diran di tharoon a salamangkiro a tatap﴾* [Surah # 54:1-2]

Na giyangkai a mga tanda a magugudam a puphakaokitun o ALLAH sa ogop iyan ko mga sogo iyan na go tabang iyan kiran na makang-gogonanao sa nanao a thitho sa kapakamomoayan o ALLAH.

Ika dow a: so kaparatiyaya-a ko kababaloy o ALLAH a Kadnan:

aya ma-ana niyan na mata-an a sukaniyan a ALLAH a isa-isa na kadnan a da-a sakotowa iyan na go da-a saling-gogopa iyan.

So phitharo a kadnan na giyoto so kapa-ar iyan so kapuphangadun na go so kadato na

go so kapanonogo da-a puphangadun a rowar ko ALLAH go da-a datu a rowar ko ALLAH go da-a puphanonogo a rowar ko ALLAH, phitharo o ALLAH:

﴿ألا له الخلق والأمر﴾ الأعراف: ٥٤

Aya maana niyan na: *﴿bangka di katawi a sukaniyan a ALLAH i puphangadun ago puphanonogo﴾* [Surah # 7:54]

go so katharo iyan:

﴿ذلكم الله ربكم له الملك والذين تدعون من دونه ما يملكون من قطمير﴾ فاطر: ١٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿giyoto so ALLAH a kadunan iyo a khiruk ko kadatu go so siran oto a puphanong-ganoyan a salakaw rukaniyan na da-a ba iran kamimiliki apiya datar o dadanglisun o od a korma﴾* [Surah # 35:13]

go dipun katawan oba mata-an a ana isabo a pud ko mga ka-adun oba niyan niyokol so

kababaloy o ALLAH a kadnan inontabo oba mababaloy a giyangkoto a tao na mababaloy a kakikiburan na diniyan kasasaimbulungan i diniyan matharo ka datar o miyanggolaola ko Fir'aon ko masa a phitharo iyan ko pagtao niyan:

﴿ أنا ربكم الأعلى ﴾ النازعات: ٢٤

ayamaananiyan na: *﴿sakun i kadunan iyo a maporo﴾* [Surah # 79:24]

go so katharo o ALLAH:

﴿ ياأيها الملأ ما علمت لكم من إله غيري ﴾ القصص: ٣٨

Aya maananiyan na: *﴿Hay sukano a mga nakoda da-a katawan akun rukano a kadunan a salakaw rakun﴾* [Surah # 28:38]

Ogaidd na giyangkanan a katharo iyan na kuna oba manonompang ko kupit.

Phitharo o ALLAH:

﴿ وجدوا بها واستيقنتها أنفسهم ظلما وعلوا ﴾ النمل: ١٤

Aya maananiyan na: ﴿Siyopak iran so kababaloy o ALLAH a kadunan sa kapulilingo na go kaphaporo a obadi katawan anan a thito o mga ginawa iran ﴾ [Surah # 16:14]

Go phitharo o Musa sii ko Fir'aon sii ko kiyapanotholaon o ALLAH phoon kiran:

﴿لقد علمت ما أنزل هؤلاء إلا رب السموات والأرض بصائر وإني لأظنك يافرعون مشبورا﴾ الإسراء: ١٠٢

Aya maananiyan na: ﴿sabunar a kiyatokawan ka hay Fir'aon a da-a tomiyoron sangkai a mga ka-adun a rowar ko miyadun ko pitolapis a langit ago lupa sa kasassabotan go mata-an a sakun na aya katawi ko ruka hay Fir'aon na ka-ada-an sa budbud ﴾ [Surah # 17:102]

Misabap san na aya mambubutad o mga moshrik na khokompablian iran a so ALLAH na kadunan rakus a ipusakoto iran so ALLAH sii ko simba, phitharo o ALLAH:

﴿ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ، سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ، قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ، قُلْ مَنْ يَدُّهُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ، يَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴾ المؤمنون: ٨٤-٨٩

Aya ma-ana niyan na: *﴿tharoangka hay Mohammad o anta i khiruk ko lupa na go so madadalumon amay ka aya butad iyo na katotokawan iyo, na aya dun a matharo iran na so ALLAH, na tharo angka kiran a ba niyo di maphamimikiran, tharoangka kiran hay Mohammad a antawaonon i miyadun ko pito lapis a langit ago miyadun ko aras a miyakasulasula, na tharoon iran dun a so ALLAH, na tharo angka kiran a ba kano di khatagoi sa kawan, tharoang ka kiran hay Mohammad a antawaonon i matatago sa tingkong a palad iyan so kambabayai niyan ko langowan taman a sukaniyan so pukha-apasan a da-a*

phagapasan iyan, amay ka aya mambubutad iyo na katawan iyo anan, na tharoon iran a so ALLAH, na tharoangka kiran a andamanaya i kapukhalimpang iyo?) [Surah # 23:84-89]

Go Phitharo o ALLAH:

﴿ وَلئن سألْتهم من خلق السموات والأرض ليقولن خلقهن العزيز العليم ﴾ الزخرف: ٩

Aya ma-ana niyan na: ﴿opama ko izaingka siran o antawaanon i miyadun ko mga langit na go so lupa na isumbag iran ruka a inadun anan o ALLAH a lubi a makadada-ag nago lubi a matao ﴾ [Surah # 43:9]

Go phitharo o ALLAH:

﴿ وَلئن سألْتهم من خلقهم ليقولن الله فأنى يؤفكون ﴾ الزخرف: ٨٧

Aya ma-ana niyan na: ﴿o iza-an ka kiran o antawaanon i miyadun kiran na aya

misumbag iran na so ALLAH na andamanaya i katatalikod iran ﴾ [Surah # 43:87]

Na so sogoan o ALLAH a miyasoti-soti na mararangkom iyan so mipantag ko okoran na go so mipantag ko kokoman sa datar o kababaloy niyan a ayading-giragiray ko butad go ayaon pumbutad sa kokoman si-i ko kabaya iyan sa maka a-ayon ko mitotoro o ongangun iyan, go sukaniyan pun i pukhokom san si-i ko bitikan ko mga simba na go so mga kokoman ko phizasokowan a kapagintao sa makaaayon ko mitotoro o ongangun iyan san, sa tao a baloyin iyan a adun a puphamangumba-al sa bitikan a pud o ALLAH makapantag ko mga simba odi na pukhokom si-i ko phizasokowan a kapagintao na sabunar a minisakoto niyan anan go daniyan matanto so paratiyaya.

**IKA TULO: So kaparatiyaya-a ko kababaloy
o ALLAH a puzimba-an:**

aya ma-ana niyan na mata-an a sukaniyan na
isa-isa a thitho a puzimba-an a da-a baniyan
sakotowa.

Go puzimba-an a aya ma-ana niyan na di-i
panonoatun a puphangangaronganan a
ginawa sa babayaon nago sula-sula on.

Go phitharo o ALLAH:

﴿ وإلهكم إله واحد لا إله إلا هو الرحمن الرحيم ﴾ البقرة:

١٦٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go aya puzimba-a
niyo na puzimba-an a isa-isa a da-a bunar
a puzimba-an a rowar rukaniyan a
masaling-gagaon a makalimo-on ﴾* [Surah #
2:163]

go so katharo o ALLAH:

﴿ شهد الله أنه لا إله إلا هو والملائكة وأولو العلم قائما
بالقسط لا إله إلا هو العزيز الحكيم ﴾ آل عمران: ١٨

Aya ma-ana niyan na: ﴿ *Phizaksian o ALLAH
a mata-an a sukaniyan na da-a thitho a
puzimba-an a rowar rukaniyan na go
phizaksian pun anan o mga malaikat na
go so mga mamponay sa ilmo a ding-
golalan sa ontol, da-a bunar a puzimba-an
a rowar rukaniyan a lubi a makadada-ag
ago lubi a maongangun* ﴾ [Surah # 3:18]

na so langowan taman a puphamanimba-an a
ipagpud si-i ko ALLAH a puzimba-an a
salakaw ko ALLAH na giyangkoto a
kapuzimba-a on na ribat, phitharo o ALLAH:

﴿ ذلك بأن الله هو الحق وأن ما يدعون من دونه هو الباطل
وأن الله هو العلي الكبير ﴾ الحج: ٦٢

Aya ma-ana niyan na: ﴿ *Giyangkanan na
mata-an a so ALLAH na suka niyan i
bunar na go mata-an a so puphamanong-
ganoyin a salakaw ko ALLAH na giyanan* ﴾

na ribat na go mata-an a so ALLAH na sukaniyan i lubi a maporo nago lubi a mala ﴿ [Surah # 22:62]

Na giyangkoto a kapumbuthowi ron sa puphamanimba-an na kunabaon di mizulasula so kabunar a puzimba-an, phitharo o ALLAH mipantag ko tulo a barahala a Lat na go Uzza na go Manat:

﴿ إن هي إلا أسماء سميتموها أنتم وآباؤكم ما أنزل الله بها من سلطان ﴾

النجم: ٢٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿Giyaman angkai a mga barahala na da man a rowar sa mga ingaran a inipamtho niyo ron sukano dun ago so mga ama iyo a danan pakitoron o ALLAH sa ba adun a tanda a titho a puphamanimba-an﴾ [Surah # 53:23]

go phitharo o ALLAH makapantag ko Yusof يوسف a mata-an kon a so Yusof na phitharo iyan ko dow a kataw o pud iyan sa kalaboso:

﴿أَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهِ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ (٣٩) ما تعبدون
 من دونه إلا أسماء سميتموها أنتم وآباؤكم ما أنزل الله بها من
 سلطان ﴿يوسف: ٣٩-٤٠﴾

Aya ma-ana niyan na: ﴿Ba giyangkai a
 puphamanimba-an a masasagomparak na
 thomo a di so ALLAH a isa-isa a
 makatataban da-a puzimba-a niyo a
 salakaw rukaniyan a rowar ko mga
 ngaran a inipamutho niyo ron sukano dun
 ago so mga ama iyo a danan pakitoron o
 ALLAH a puphamanimba-an sa ba adun a
 mga tanda﴾ [Surah # 12:39-40]

Na misabap san na aya mambubutad o mga
 sogo o ALLAH alayhim assalam na diran di
 tharo-on ko mga pagtao iran:

﴿اعبدوا الله ما لكم من إله غيره﴾ (الأعراف: ٥٩)

Aya ma-ana niyan na: ﴿simba-a niyo so
 ALLAH ka da a ba niyo khasimba a
 salakaw ron﴾ [Surah # 7:59]

Ogaid na siyangka anan o mga moshrik na mimba-as siran sa puphamanimba-an a salakaw ko ALLAH a piyamanimba iran a pud o ALLAH a miyasoti-soti a miyakaporo-poro a ron siranon puphamangni sa tabang kangut di kangut.

Go sabunar a rinibat o ALLAH so mga moshrik ko kiyabaloya iran ko mga barahala a puphamanimba-an sa dowa atanda sa akal pamandapat:

Paganai ron: Na mata-an a di madadalum sa giyangkai a mga barahala a piyamanimba iran so shai a pud ko mga paratoboan a thitho a pusimba-an ka giyai na ka-adun a di makaphangadun ago di phakang-gay a gona ko puphamanimba-on ago diniyan siran khadimpisa ko phamakamorala go diniyan pun mipapa-ar kiran so kabibiyag na go so kapapatay go da a kamimilikan iran a shai pho-on ko mga langit go da a ba iranon mitotompok, phitharo o ALLAH:

﴿ واتخذوا من دونه ءالهة لا يخلقون شيئا وهم يخلقون ولا
 يملكون لأنفسهم ضرا ولا نفعا ولا يملكون موتا ولا حياة ولا
 نشورا ﴾ الفرقان: ٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go biyaloy ran so
 salakaw ko ALLAH a puphamanimba-an a
 giyangkoto a puphamanimba-an na da-a
 kha-adun iran a shai ka siran i mga ka-
 adun go da a mipapa-ar iran ko mga
 ginawa iran a morala ago ompiya go diran
 pun kamimilikan so kapapatay na go so
 kabibiyag na go so kakhawiyag sa
 alongan a maori﴾* [Surah # 25:3]

go phitharo o ALLAH:

﴿ قل ادعوا الذين زعمتم من دون الله لا يملكون مثقال ذرة
 في السموات ولا في الأرض وما لهم فيهما من شرك وما له
 منهم من ظهير، ولا تنفع الشفاعة عنده إلا لمن أذن له ﴾ سبأ:

٢٣-٢٢

Aya ma-ana niyan na: ﴿Tharoangka kiran hay Mohammad a pangni kano sa giyangkanan a diniyo di tharo-on a puphamanimba-an a salakaw ko ALLAH a da-a ba iran mipapa-ar a datar bo o timbang a kolpong si-i ko mga langit go da pun si-i ko lupa go da-a mitotompok iranon go da-a tabanga iyan kiran go da-a khibugay a gona o kapangaluba-lub si-i ko hadapan o ALLAH inonta si-i ko tao a inidinan iyan﴾ [Surah # 34:22-23]

Go phitharo o ALLAH:

﴿أيشركون ما لا يخلق شيئا وهم يخلقون، ولا يستطيعون لهم نصرا ولا أنفسهم ينصرون﴾ الأعراف: ١٩١-١٩٢

Aya ma-ana niyan na: ﴿Ino iran puphaka sakotowa ko ALLAH so da-a khamba-alan iyan a maito bo a giyangkoto a ipuzakoto ron na mga ka-adun go da-a khagaga iran a tabang ko puphamanimba kiran na go diran khatabangan so mga ginawa iran﴾ [Surah # 7:191-192]

Na igira a aya mambubutad a giyangkai a puphamanimba-an na datar angkanan a miya-
aloy na mata-an a so kabaloya san a
puphamanimba-an na pud dun ko
phithamanan a kada-a lalag ago phithamanan
a karibatan.

Ika dowo: Mata-an a giyangkai a mga moshrik
na aya mambubutad iran na kokompablian
iran a mata-an a so ALLAH na isa-isa a
kadnan a puphangadun a matatago sa
tingkong a palad iyan so langowan taman na
go sukaniyan i puphagapasan go da-a
puphagapasan iyan, na giyanan i aya dun a
patot na giya kapakaisa-isa iranon ko
kassimba-a on sa datar o kiyapaka isa-isa
iranon ko kababaloy niyan a aya bo
puphangadun, datar o kiyatharoa on o ALLAH:

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ، الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فَرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا
تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ البقرة: ٢١-٢٢

aya maananiyan na: ﴿Hay sukano a mga tao na simba-a niyo so kadunan iyo a aya rukano miyadun na go so miyangao-onan iyo ka angkano mbaloy a mga sasanggila sa dosa, sukaniyan so ALLAH a biyaloy niyan rukano so lupa a kayat go so langit a piyanagombalay go piyakatoron iyan a pho-on sa langit so ig na piyakambowat iyan misabapon so mga onga a pagpur rukano na oba niyo baloya a isakoto niyo ko ALLAH so puphamanimba-an a sukano na katawan iyo ﴾ [Surah # 2:21-22]

Go phitharo o ALLAH:

﴿ وَلئن سألهم من خلقهم ليقولن الله فأبى يوفكون ﴾

الزخرف: ٨٧

Aya ma-ana niyan na: ﴿Ibut ka o iza-an ka kiran o antawa-a i miyadun kiran na mata-an a putharo-on iran dun a so ALLAH na andamanaya i katatalikod iran﴾ [Surah # 43:87]

Go phitharo o ALLAH:

﴿قل من يرزقكم من السماء والأرض أمن يملك السمع والأبصار ومن يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي ومن يدبر الأمر فسيقولون الله فقل أفلا تتقون، فذلكم الله ربكم الحق فماذا بعد الحق إلا الضلال فأنى تصرفون﴾ يونس:

٣٢-٣١

ayamaana niyan na: ﴿tharoang ka kiran hay Mohammad o antawaonon i purizki kiran a pho-on sa langit ago si-i ko lupa go antawa onon i makapapa-ar ko kanug na go so mga kailay go antawa onon i puphakaliyo ko oyag-oyag a pho-on ko miyatay go antawa onon i puphakaliyo niyan so miyatay a pho-on ko oyag-oyag go antawa-a i diindiyator ko puphangaoola na putharoon iran dun a so ALLAH na tharoangka a ino niyo di khalukun na giyoto man so ALLAH a kadunan iyo a bunar na da-a oriyon o bunar a rowar ko kadadag na andamanaya i kaputhalikod iyo﴾ [Surah # 10:31-32]

IKAPAT: SO KAPARATIYAYA-A KO MGA INGARAN O ALLAH NAGO SO MGA SIFAT IYAN

Aya ma-ana niyan na so katangkuda ko nganin a tiyangkud o ALLAH si-i ko ginawa niyan a madadalum ko kitab iyan odi na si-i ko sunnah o sogo iyan ﴿﴾ a pud ko mga ingaran iyan ago so mga sifat iyan si-i ko biasan a domadaiton a di maphamagalin na go di khasopak na go di khiropa na go di miphangibarat, phitharo o ALLAH:

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذُرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي
أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ الأعراف: ١٨٠

Aya ma-ana niyan na: ﴿*Ruk o ALLAH so mga ingaran a mga pipiya sa pamangni kano ron sa si-i niyo pakadaita ko mga ingaran iyan go bagakun iyo angkoto a mga tao a diran paparatiya-an so mga ingaran o ALLAH , maoma iranon mambo so balas o diran ding-galubukun*﴾ [Surah # 7:180]

go phitharo o ALLAH:

﴿وله المثل الأعلى في السموات والأرض وهو العزيز الحكيم﴾

الروم: ٢٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go ruk o ALLAH so mga sifat a mga poporo si-i ko mga langit na go si-i ko lupa go sukaniyan na lubi a makadada-ag nago lubi a maongangun﴾*
[Surah # 30:27]

phitharo pun o ALLAH:

﴿ليس كمثله شيء وهو السميع البصير﴾ الشورى: ١١

Aya ma-ana niyan na: *﴿Da-a baniyan khasaibarati a shai go sukaniyan na lubi a puphakanug nago lubi a puphakailay﴾*
[Surah # 42:11]

Go sabunar a miyadadag sa giyangkanan a galubuk so dow a gropo:

Paganay ron a gropo na so: (**mo'attilah**) a siran oto so da iran paratiyaya-a so mga ingaran o ALLAH na go so mga sifat iyan odi na so saba-adon, aya daowa iran na mata-an

kon a so katantowa san sii ko ALLAH na miphangibaratta opama na pukhisayanta so ALLAH si-i ko ka-adun iyan.

Na giyangkanan a daowa na ribat misabap sa giyangkai a mga biasan a pudon:

PAGANAY RON: Na mata-an a aya king-gay niyan na phamakatoro sa karibatan datar o kapakapuzomba-sombang si-i ko katharo o ALLAH a miyasoti-soti kagya mata-an a so ALLAH na tiyanto niyan ko ginawa niyan so mga ingaran iyan na go so mga sifat iyan go diyapay niyan oba mabaloy a adun a saginda niyan a shai na opama ka so katantowa san na aya khing-gay niyan na miphaniyaropata na miya adun so kapakazozomba-sombang si-i ko katharo o ALLAH na go mapakapumbokhag o saba-adon so sabagi.

IKADOWA: Nago mata-an a kuna oba nisisita a amay ka ba mapakapagayon so dow a shai sa ngaran odi na sifat na ba mabaloy angkoto a dow a mulagid dun ka suka na pukhailayngka so dow ko kababaloy ran a manosiya go puphakanug go puphakailay go

di makatharo na kuna oba nisisita sangkanan oba siran mulagid si-i ko mga ma-ana a kamamanosiyai go si-i ko kanug na go kailay na go katharo na go pukhailayngka so mga pangangayamun a adun a mga lima iran ago mga a-i ago mga mata na kuna oba nisisita ko kapakapulalagid iran anan sa ba mabaloy so mga lima iran na go so mga a-i ran na go so mga mata iran sa ba magiyaniyan.

Na igira miyapayag so kambida-bida-an o ndolon-dolonan o mga ka-adun si-i ko shai a mulagilagid siranon sa mga ingaran na go mga sifat na so kapakapumbida-bida o ndolonan o miyadun ago so ka-adun na mitataralo na go tanto a masla.

Ikadowa ka gropo so: (**Al mosabbiha**) a siran oto so tiyangkud iran so mga ingaran o ALLAH go so mga sifat iyan, na go inisayan iran so ALLAH si-i ko mga ka-adun iyan aya oto a daowa iran na mata-an a giyanan i mitotoro a giyangkoto a mga nanao a kigogoris iyan si-i ko kitab o ALLAH na go si-i ko Sunnah o Rasulollah ﷺ kagiya mata-an a so ALLAH na diniyan izinabota so mga oripun

iyang si-i ko shai ko kakhasabota iranon, na giyangkanan a daowa na ribat sa giyangkai a mga biasan a kha-aloy:

PAGANAY RON: Na so kisayanun ko ALLAH ko ka-adun iyan na galubuk a puribatun anan o pamikiran na go so kokoman na go di khapakay oba mabaloy so mitotoro o miya-aloy sa Qur'an ago si-i sa Hadith na ba galubuk a ribat.

IKADOWA: Na go mata-an a so ALLAH na inizinabota iyan so mga oripun iyan si-i ko shai a zabortun iran si-i ko kapaka-asal o ma-ana, na so puman so kamamata-ani ko mga sifat iyan ago so mga paratoboan iyan a giyoto so mapmama-ana angkoto a mga sifat iyan na giyanan so shai a ayabo a matao ron na so ALLAH si-i ko shai a manonompang ko ginawa o ALLAH na go so mga sifat iyan na igira a tiyangkud o ALLAH si-i ko ginawa niyan a mata-an a sukaniyan na puphakanug na mata-an a so mitotoro o kapakanug na katawan si-i ko paka-asal o ma-ana a giyoto so kasaimbulungi ko mga sowara ogaid na so kamata-ani san ko kipapantag iyan si-i ko

kanug o ALLAH na di katawan ka kagiya mata-an a so kamamata-ani ko kapakanug na mbida-bida sa paratobowan apiya si-i ko mga ka-adun, na so kapakambibida si-i sa giyangkanan ko miyangadun ago so ka-adun na mitataralo na go miyakalala a mbida-an iyan.

Go igira a piyanothol o ALLAH makapantag ko ginawa niyan a mata-an a sukaniyan na mithakuna ko liyawaw o aras iyan na mata-an a so kathakuna mipantag ko kapaka-asala ko ma-ana niyan na sasabotun ogaid na so kamamata-ani ko antonaonon i kathatakuna iyanon a giyoto so katatago iyan ko liyawaw o aras na di katawan mipantag si-i ko kathitikuna o ALLAH ko aras iyan kagiya mata-an a so kamata-ani ko kathitikuna na mbida-bida si-i ko kipantag o ka-adun ka kunaba mulagid so kathikna ko liyawaw o korsi na ba datar ko kapakatikuna ko ampido o onta a marugun ka di-i mulado na igira a miyakambida-bida si-i ko pantag ko mga ka-adun na si-i ko kapakambida iyan kondolonan o miyangadun ago so kaadun na mala na go mitataralo.

So kaparatiyaya-a si-i ko ALLAH sa giyangkanan a kiniropa-an tano ron na phagonga si-i ko mo'min sa mga ala a onga na pudon:

PAGANAY RON: Na so kakhamata-ani ko kapakaisa-isa-a ko ALLAH sangkoto a da-a tha-alokan o panginam iyan a salakaw ko ALLAH go da pun a ikhaluk iyan a salakaw ko ALLAH go da-a zimba-an iyan a salakaw ko ALLAH.

IKADOWA: Khatarotop so babayata si-i ko ALLAH na go so sula-sulata on misabap ko mitotoro o mga ingaran o ALLAH a mga pipiya goso mga sifat iyan a mga poporo.

IKATULO: Khamata-ani ko simba ko ALLAH ko kapung-golaola-a ko nganin a ini sogo iyan go so kapanang-gilai ko nganin a inisapar iyan.

SO KAPARATYAYA-A KO MGA MALAIKAT

So mga malaikat na ka-adun a migagaib a mga ka-adun a mga oripun o ALLAH a da-a ba iran kamimiliki ko mga ropa-an o kadnan a puzimba-an a isabo, inadun siran o ALLAH a pho-on sa tihaya ago inibugay niyan kiran a giyangkoto a tarotop a kapangongonotan si-i ko sogoan iyan, nago bagur si-i ko gi-kikhowatun ko sogoan iyan phitharo o ALLAH:

﴿ومن عنده لا يستكبرون عن عبادته ولا يستحسرون،

يسبحون الليل والنهار لا يفترون﴾ الأنبياء: ١٩-٢٠

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go so mga malaikat a sisi-i ko hadapan o ALLAH na diran sangkaan a kapuzimba-a iran ko ALLAH, nago di siranon pun khabokoan go puphodin iran ko kagagawi-i go si-i ko kadadaon-dao sa disiran purotosun﴾* [Surah # 21:19-20]

Go siran a mga malaikat na madakul i bilangan da-a baon phakaitong a rowar ko ALLAH, go sabunar a miyatanto si-i ko dow a

sahihain a pud ko Hadith o Anas ﷺ si-i ko thotholan ko kiyasong o Nabi sa langit a mata-an kon a so Nabi ﷺ na piyaki ilay ron so baytal ma'mor si-i sa langit a diyon di zambayang ko oman gawi-i na pitopolong-gibo a mga malaikat a igira a miyakaliyo siranon na di siran dun makapuphato ko oriyen oto.

Na so kaparatiyaya-a ko mga malaikat na di khatanto odi makang-golalan angkai a pat a mga galubuk:

PAGANAY RON: Na so kaparatatiyaya-a sa makamomoayan siran.

IKADOWA: So kaparatiyaya-a si-i ko nganin a kiyatokawan tano so ngaran iyan a pud kiran a ipumbutho tano ron datar o Jibriel, so puman so datano katokawi so ingaran iyan na pharatiya-an tano siran sa langkap.

IKATULO: So kaparatiyaya-a tano ko nganin a kiyatokawan tano a pud ko mga paratoboan iran datar o paratoboan o Jibriel ka sabunar a miyapanothol o Nabi ﷺ a mata-an a sukaniyan na miyailay niyan so Jibriel ko ropa-an iyan ko kiya adunaon a adun a papak iyan a num

gatos, a sabunar a miyapuno iyan a kawang-kawangan.

Ago sabunar a di makazalin so malaikat misabap ko sogoan o ALLAH sa datar o butad a mama ka datar o miyang-golaola ko jibriel ko masa a kiyasogoa on o ALLAH sii ko Mariam a miyaniaropa on sa sakatao a mama, ago si-i ko masa a kiyapakatalingoma niyan ko Nabi ﷺ a sukaniyan na mo-ontod si-i ko mga sahaba niyan na miyakaoma on sa aya sifat iyan na mama a mitataralo so kapoti o kimon iyan a mitataralo a kaitum o bok iyan a diyon khaguda oba ana raradon o kaplaya-layag go da-a matao ron a sakatao bo ko mga sahaba na miyontod si-i ko Nabi ﷺ na initombok iyan so mbala a lub iyan ko dow a mbala a lub o Nabi ﷺ go inibutad iyan so mbala a palad a lima niyan ko mbala a bobon o Nabi na inipakaiza iyan ko Nabi ﷺ so Islam go so paratiyaya go so kapiyapiya goso bangkit go so mga to-osen na simbag sukaniyan o Nabi ﷺ na lomiyalakaw na oriyen oto na phitharo o Nabi ﷺ a giyanan so jibriel a miyakaoma rukano ka iphangundao niyan rukano so agama niyo, piyanothol i Muslim.

Go datar pun anan so mga malaikat a siyogo siran o ALLAH si-i ko Ibrahim na go si-i ko Lout a maniniyaropa siran sa bontal a mga mama.

IKAPAT: So kaparatiyaya-a ko nganin a kiyatokawan a pud ko mga galubuk iran a so diran diing-golalan a sogoan kiran o ALLAH ka datar o kapphodia iranon go kapuzimba-a iranon ko kagagawi-i kadadaondao a dadun a bairanon kakhasumo go di siran purotosun, go sabunar a mababaloy so saba-ad kiran a ana mga galubuk iran a para on bo.

Ibarat o Jibriel a isasarigon o ALLAH so Wahi niyan a ipuzogo-on o ALLAH a kipthoronun iyanon si-i ko mga Nabi niyan goso mga rasul iyan.

Go ibarat o Mikail a isasana on so puphakapo-on ko kawang-kawangan a oran go so langowan a mangunguto.

Go ibarat o Israfiel a isasana on so kapagiyopa ko sang-gakala ko masa a kapakatindug o bangkit go so masa a kaphangoyaga ko mga ka-adun.

Go ibarat o Malak al maot a isasana on so kaputhong-gosa ko mga niyawa ko masa a kapatay.

Go ibarat o Malik a isasana on so Naraka go sukaniyan i komikibir ko Naraka.

Go ibarat o mga malaikat a isasana kiran so mga inikaogat si-i ko mga tiyan o mga ina iran igira a miyatarotop si-i ko manosiya a pat olan si-i ko tiyan i ina iyan, na sogo onon o ALLAH so malaikat go ini sogo iyanon so kisoratun ko rizki niyan na go so idad iyan na go so amal iyan na go barapugos anta-a ka baraontong.

Go ibarat o mga malaikat a isasana kiran so kapziyapa ko mga galubuk o mbawata-an o Adam na go so kipuzoratunon si-i ko omani phithang-gisa-an, dow a malaikat so isa on na tomatampar sa kawatan na so ikadowa na si-i sa tomampar sa diwang.

Go ibarat o mga malaikat a isasana kiran na so kapuzomariya-a ko miyatay igira a inibutad si-i ko kobar iyan a puphakaoma on so dow a malaikat a iphagiza iranon so antay kadnan

inyan na go so agama niyan na go so Nabi niyan.

So kaparatiyaya-a ko mga malaikat na phagonga sa mga onga a mga alai kipantag:

PAGANAY RON: Na so kapukhakunala ko kala o ALLAH na go so bagur iyan na go so kadatu iyan kagiya mata-an a so kala o ka-adun na pud sa kala o miyangadun.

IKADOWA: So panalalamat si-i ko ALLAH mipantag ko siyap iyan ko mbawata-an o Adam kagiya a inisana ko pud sa giyangkai a mga malaikat so aya diniyan mang-galubuk na so kapusiyapa ko mga tao go so kipusoratun ko mga galubuk iran go so salakaw san a pud ko mga kamapiya-an iran.

IKATULO: Kababayai ko mga malaikat ko nganin a diran mang-galubuk a pud ko soa-soat ko ALLAH.

Go sabunar a niyokol o pagtao a pud ko miyangada-dadag a kababaloy o mga malaikat a ba-adun a mga lawas iran go aya katharo iran na mata-an a so mga malaikat na makai-

ibarat sangko bagur a mapiya a misosolun si-i ko mga ka-adun, na giyanan na diran mapakambokhag so kitab o ALLAH a Qur'an go so Sunnah o Rsulollah ﷺ go so kao-opakati ron ko mga muslim.

phitharo o ALLAH:

﴿ الحمد لله فاطر السموات والأرض جاعل الملائكة رسلا أولي
أجنحة مثنى وثلاث ورباع ﴾ فاطر: ١

Aya ma-ana niyan na: ﴿So langnowan a podi na ruk o ALLAH a miyadun ko pito lapis a langit na go so lupa, biyaloy niyan so mga malaikat a mga sogo a adun a mga papak iran a ndo-dowa go tutulo go phapat ﴾
[Surah # 35:1]

Go so katharo o ALLAH:

﴿ ولو ترى إذ يتوفى الذين كفروا الملائكة يضربون وجوههم
وأدبارهم ﴾ الأنعام: ٩٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿Opama o mailaing ka so masa a kapumbonoa o mga malaikat ko

*mga kafir a puphamuntolun iran a mga
paras iran ago gia mga talikodan iran*
[Surah # 6:93]

Go so katharo o ALLAH:

﴿ ولو ترى إذ الظالمون في غمرات الموت والملائكة باسطو
أيديهم أخرجوا أنفسهم ﴾ الأنعام: ٩٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿Opama ko
mailayngka si-i ko masa a di-i kazakaratal
maot o mga tanganiyaya a so mga
malaikat na igagapos iranon so mga lima
iran a pung-girao siran a liyo kano dun
hay mga niyawaniyo﴾ [Surah # 6:93]

go so katharo o ALLAH:

﴿ حتى إذا فزع عن قلوبهم قالوا ماذا قال ربكم قالوا الحق
وهو العلي الكبير ﴾ سبأ: ٢٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿Taman ko igira a
piyamanabad so mga puso o mga malaikat
na matharo iran a antona onon i phitharo o

*kadunan iyo na tharo-on iran a so bunar
ago sukaniyan na lubi a maporo na go lubi
a mala*) [Surah # 34:23]

go phitharo o ALLAH si-i ko mga tao ko sorga:

﴿ والملائكة يدخلون عليهم من كل باب، سلام عليكم بما

صبرتم فنعم عقبى الدار ﴾ الرعد: ٢٣-٢٤

Aya ma-ana niyan na: *(Go so mga malaikat
na puzolud siranon si-i ko omani pinto a
diran di tharo-on a bagi-an iyo so
kalilintad sabap ko nganin a siyabar iyo
na giyanan i limo a kiyarandangan iyo)*
[Surah # 13:23-24]

Go si-i ko sahih Bukhari na miyakapo-on ko
Abi Hurairah ؓ a miyakapo-on ko Nabi ﷺ a
phitharo iyan:

((إذا أحب الله العبد نادى جبريل إن الله يحب فلانا فأحبّه،

فيحبه جبريل، فينادي جبريل في أهل السماء، إن الله يحب

فلانا فأحبوه، فيحبه أهل السماء، ثم يوضع له القبول في الأرض)).

Aya ma-ana niyan na: (*Igira kiyababaya-an o ALLAH so oripun iyan na tawagun iyan so Jibriel a tharo-on iyanon a mata-an a so ALLAH na kiyababaya-an iyan si giraw na kababaya ingka na kababaya-an o Jibriel na tawagun o Jibriel so madadalum ko langit a mata-an a so ALLAH na kiyababaya-an iyan si giraw na kababayai niyo na kababaya-an mambo o madadalum ko langit oriyan iyan na tago-onon so kapakatarima o madadalum ko lupa*).

Na go si-i pun ko Sahih Bukhari a miyakapo-on ko Abi Hurairah a phitharo o Nabi ﷺ:

((إذا كان يوم الجمعة كان على كل باب من أبواب المسجد الملائكة يكتبون الأول فالأول، فإذا جلس الإمام طووا الصحف، وجاءوا يستمعون الذكر)).

Aya ma-ana niyan na: (Igira a aya mambubutad na alongan a Jum'at na aya mao-ola-ola na oman i paminto-an a pud ko mga paminto-an o masjeed na adun a mga malaikat on a ipuzorat iran so paganay a phakasolud na go so makatotondog on, na igira a miyaka ontod so imam na lukunun iran so lista-an na makatalingoma siran a puphama-makinugun iran so mga podi-podi).

Na giyangkai a miningigogoris a mga katharo na marayag a mata-an a so mga malaikat na adun a mga lawas iran kuna oba bagur a migagadong ko ginawa sa datar o kiyatharoa on o miyamakasilay a mga tao na giyangkanan a mitotoro a giyangkai a mga katharo na miya opakaton so mga muslim.

SO KAPARATYAYA-A KO MGA KITAB A MINITORON

So mga kitab na diyama anan o kitab a aya mapumama-ana niyan na misosorat.

Na aya paka-aantapan san na giyangkai a mga kitab a piyakatoron o ALLAH ko mga sogo iyan a limo ko ka-adun na go toroan kiran ka aniyen siran misampay si-i ko kapagontong iran sa donya ago sa akhirat.

Na so kaparatyaya-a ko mga kitab na di khatanto odi mang-golaola angkai a pat a mga galubuk.

PAGANAY RON: Na so kaparatyaya-a sa mata-an a so kiyapakatoron iyan na pho-on si-i ko ALLAH a bunar.

IKADOWA: So kaparatyaya-a ko nganin a kiyatokawan tano ko ngaran iran a pudon sa imbutho tano ron datar o Qur'an a giyoto so initoron ko Mohammad ﷺ ago so Tawrat a giyoto so initoron ko Musa ﷺ go so Injil a giyoto so initoron ko Isa ﷺ go so Zabour a giyoto so inibugay ko Daud ﷺ, so puman so

da tano katokawi so ingaran iyan na pharatiya-an tano dun sa langkap.

IKATULO: Kaphangimbunara ko nganin a miyatanto a thito a pud ko mga thotholan iyan ka datar o mga thothol sa Qur'an na go so mga thothol ko da pangasasambi-i odi na da mapamangalin a pud ko mga kitab a miyanga o-ona.

IKAPAT: So kang-galubuka ko mga hokoman a da mabarungkas a pud on go kasoat ago kathapapay ron mulagid o siyabot tano so ongangunon anta-a ka datano sabota na so kalangowan o mga kitab a miyaona na miyabarungkas o Qur'an a masla, phitharo o ALLAH:

﴿ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ

وَمَهِّمْنَا عَلَيْهِ ۝ الْمَائِدَة: ٤٨

Aya ma-ana niyan na: *﴿Piyakatoron ami ruka hay Mohammad so kitab a Qur'an ka an mapayag so bunar a miyakatanto ko miyangaooona-an iyan a kitab go*

miyakazaksi on, opama na kiyalang-koloban iyan na misabap san na di khapakay ang-galubukun iyan ko apiya antona-a a kokoman a pud ko mga kokoman o mga kitab a miyanga o-ona inontabo so shai a bunar a pud on na go inayonanon o Qur'an [Surah # 5:48]

So kaparatiyaya-a ko mga kitab na phagonga sa mga onga a mga ala a pud on:

PAGANAI RON: Na so katokawi ko siyap o ALLAH ko mga oripun iyan ko kiyapakatorona niyan ko omani pagtao so kitab a khatoro iyan siran misabap on.

IKA DOWA: So kaknala ko ongangun o ALLAH si-i ko agama niyan ka migay sa bitikan ko oman i pagtao ko shai a maka a-ayon ko butad iran datar o katharo o ALLAH:

﴿ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شُرْعَةً وَمِنْهَا جَا ﴾ المائدة: ٤٨

Aya ma-ana niyan na: ﴿Si-i ko oman i pagtao na biyaloy ami kiran so bitikan ago so okit-okit﴾ [Surah # 5:48]

IKA TULO: So panalalamat ko limo o ALLAH makapantag sa giyangkanan a mga kitab o ALLAH.

SO KAPARATYAYA-A KO MGA SOGO O ALLAH:

So mga sogo o ALLAH na diyama, na aya kapakasatimana on na rasul a aya mapumama-ana niyan na sosogo-on a giyoto so sosogo-on ka anyan mipanampay so shai.

Aya pakaantapan si-i na so tao a tiyoronan sa wahi a pud ko mga manosiya a inisogo on so kipanampayin ko agama o ALLAH.

Go aya paganay ko mga sogo na so Noh na aya moripori kiran naso Mohammad , phitharo o ALLAH:

﴿ إنا أوحينا إليك كما أوحينا إلى نوح والنبيين من بعده ﴾

النساء: ١٣٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Mata-an a sukami na iniwahi ami ruka hay Mohammad so agama sa datar o kiniwahin ami ron si-i ko Noh nago so mga Nabi ko oriyen iyan ﴾*
[Surah # 4:136]

Go miya-aloy ko kitab a Sahih Al- Bukhari a miyakapo-on ko Anas bin Malik si-i ko Hadith a kaphanapa-at a mata-an a so Nabi ﷺ:

((ذكر أن الناس يأتون إلى آدم ليشفع لهم فيعتذر إليهم
ويقول: ائتوا نوحا أول رسول بعثه الله)) وذكر تمام الحديث.

Aya maana niyan na: *(Miya-aloy niyan a mata-an a so mga tao na phakaoma siran si-i ko Adam ka oba niyan siran masafa-at na makaphamangni ko mga tao sa ma-ap a maputharo iyan kiran a si-i kano song ko Noh a paganay a sogo a siyogo o ALLAH).*
Inaloy niyan so kompleto angkoto a Hadith.

Go phitharo pun o ALLAH si-i ko Mohammad (ﷺ):

﴿ ما كان محمد أباً أحد من رجالكم ولكن رسول الله وخاتم

النبيين ﴾ الأحزاب: ٤٠

Aya ma-ana niyan na: *﴿Kuna oba aya mambubutad o Mohammad na ba ama o isa a pud ko mga mama rukano ogaid na sukaniyan na sogo o ALLAH go kapos-posan o mga Nabi﴾* [Surah # 33:40]

Go da-a pagtao a ba da-a sogo a siyogo-on o ALLAH ko agama niyan a para si-i ko pagtao niyan odi na nabi a iniwahi ron so Agama o miyaona-an iyan ka aniyan mambabago-bago, phitharo o ALLAH:

﴿ولقد بعثنا في كل أمة رسولا أن اعبدوا الله واجتنبوا

الطاغوت﴾ النحل: ٣٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go sabunar a siyogo ami si-i ko oman i pagtao so sogo ka aniyo masimba so ALLAH go aniyo kapanang-*

gilai so puphamanimba-an a salakaw ron a mga tagout) [Surah # 16:36]

Go phitharo pun o ALLAH:

﴿ وإن من أمة إلا خلا فيها نذير ﴾ فاطر: ٢٤

Aya ma-ana niyan na: *(Go da a pud ko pagtao inonta na adun si-i kiran a ini pangangaluk iyan kiran so Naraka)* [Surah # 35:24]

Go phitharo pun o ALLAH:

﴿ إنا أنزلنا التوراة فيها هدى ونور يحكم بها النيون الذين أسلموا للذين هادوا ﴾ المائدة: ٤٤

Aya ma-ana niyan na: *(Mata-an a sukami na piyakatoron ami kiran so kitab a Tawrat a dodon so toroan nago tihaya a inipangokom anan o mga nabi a siran oto so miphapasiyonot si-i a giyangkoto na mga yahoudi)* [Surah # 5:44]

Na so mga sogo na mga manosiya a mga ka-
adun a da-a ba iran masisifat ko mga sifat o
kadnan a so puzimba-an a maitobo a shai,
phitharo o ALLAH sii ko Nabi niyan a
Mohammad ﷺ a sukaniyan i datu o mga Rosol
ago aya kiran malai pangkatan si-i ko ALLAH:

﴿ قل لا أملك لنفسي نفعا ولا ضرا إلا ما شاء الله ولو كنت
أعلم الغيب لاستكثرت من الخير وما مسني السوء إن أنا إلا
نذير وبشير لقوم يؤمنون ﴾ الأعراف: ١٨٨

Aya ma-ana niyan na: *﴿Tharoangka hay
Mohammad a da-a ba akun mipapa-ar
para ko ginawa ko a ompiya go morala
inontabo ko nganin a kabaya o ALLAH go
opama ko aya butad akun na katawangko
so misosolun na pakandakulun ko si-i ko
ginawako so mapiya na go dirakun
misogat so marata, da man a kipantag o
ginawa ko a rowar ko khiphangangalukun
akun ko Naraka go kaphamanothola ko ko
sorga si-i ko pagtao a phamaratiyaya﴾.*
[Surah # 7:188]

Go so katharo o ALLAH:

﴿ قل إني لا أملك لكم ضرا ولا رشدا، قل إني لن يجيرني من

الله أحد ولن أجد من دونه ملتحدا ﴾ الجن: ٢١-٢٢

Aya ma-ana niyan na: *﴿Tharoangka hay Mohammad a mata-an a sakun na da mipapa-ar akun pantag rukano a morala go da pun a toroan, tharoangka kiran hay Mohammad a mata-an a sakun na da-a khato-on a ba-ako niyan malinding si-i ko ALLAH a isa bo go dadun a khato-on akun a salakaw ko ALLAH a kaphanarigan﴾*
[Surah # 72:21-22]

Go pukhitumo ko mga Rosol so puphangagugudam o manosiya pudon so kazakit go so kapatay go so kanisisita sa pang-nungkun ago panginginomun go so salakaw ron, phitharo o ALLAH pantag ko Ibrahim ﷺ si-i ko kiniropa-an iyan ko kadunan iyan a maporo:

﴿ والذي هو يطعمني ويسقين، وإذا مرضت فهو يشفين،

والذي يمتيني ثم يحين ﴾ الشعراء: ٧٩-٨١

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go sukaniyan i phakakan rakun na go puphakainom rakun na go igira a miyasakit ako na sukaniyan i puphamolong rakun go sukaniyan i pagimatay rakun go aya rakun pagoyag﴾ [Surah # 26:79-81]

Go phitharo o Nabi ﷺ:

(إنما أنا بشر مثلكم أنسى كما تنسون فإذا نسيت فذكروني)

Aya ma-ana niyan na: (Sakun man na manosiya a datar iyo, pukhalipat ako sa datar o kapukhalipat iyo na igira a miyalipat ako na puphakataduma ko niyo).

Go sabunar a piyakizipat kiran o ALLAH a giyangkoto a kababaloy ran a mga oripun iyan si-i ko maporo a pangkatan iran go si-i ko kiapakaokit o katharo iyan pantag ko bantog

iyen kiran a mga nabi a phitharo o ALLAH si-i ko Noh ﷺ:

﴿إِنَّه كَانَ عَبْدًا شَكُورًا﴾ الإسراء: ٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿Mata-an a sukaniyan na aya butad iyan na oripun a mananalamat﴾.*

Go phitharo iyan ko Mohammad ﷺ:

﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾

الفرقان: ١

Aya ma-ana niyan na: *﴿Miyasoti-soti so ALLAH a piyakatoron iyan so Qur'an si-i ko oripun iyan ka an mabaloy sukaniyan si-i ko mga ka-adun a puphamarinta﴾*
[Surah # 25:1]

Go phitharo iyan si-i ko Ibrahim ago so Is'haq ago so Ya'qob alayhimo ssalam:

﴿ واذكر عبادنا إبراهيم وإسحاق ويعقوب أولي الأيدي
والأبصار، إنا أخلصناهم بخالصة ذكرى الدار، وإهم عندنا لمن
المصطفين الأخيار ﴾ ص: ٤٥-٤٦

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go aloyangka so
mga oripun ami a so Ibrahim ago so Is'haq
ago so Ya'qoub a mga babagur go mga alai
pandapat a sukami na initolabos ami
kiran so tolabos a pananadum ko ingud a
alongan a maori na go mata-an a siran si-i
ko hadapan ami na pud dun ko
miyangapipili a mga pipiya﴾ [Surah # 38:45-46]

Go phitharo iyan si-i ko Isah ibno Mariam:

﴿ إن هو إلا عبد أنعمنا عليه وجعلناه مثلاً لِّبني إسرائيل ﴾
الزخرف: ٥٩

Aya ma-ana niyan na: ﴿Da ko sukaniyan a
Isah inonta na oripun a inipangalimo ami
sukaniyan go biyaloy ami sukaniyan a
ladiyawan ko mga moriyatao o Israel﴾
[Surah # 43:59]

Na so kaparatiyaya-a ko mga sogo o ALLAH na di khatanto odi ma-adun angkai a pat soson a mga galubuk:

PAGANAY RON: So kaparatiyaya-a sa mata-an a so inisogo kiran na bunar a pho-on ko ALLAH na sa tao a nokolun iyan so sogoan o isa a pud kiran na sabunar a miyanokol iyan so kalangolangowan o mga nabi, datar o kiyatharoa on o ALLAH:

﴿ كذبت قوم نوح المرسلين ﴾ الشورى: ١٠٥

Aya ma-ana niyan na: *﴿Piyakambokhag o pagtao o Noh so mga sogo o ALLAH﴾*.

Na biyaloy siran o ALLAH a miyanokol iran so kalangolangowan o sogo o ALLAH obadi mata-an a dapun a sogo a salakaw ko Noh ko masa a kiyanokola iran ko Noh.

Na misabap san na so mga Nasranie a siran so piyakambokhag iran so Mohammad ﷺ go da iran onoti na siran na miyapakambokhag iran so Isah a wata a mama o Mariyam go da iran kaonoti sukaniyan pun bolabao ron pun a

mata-an a sukaniyan na miyapanothol iyan kiran so Mohammad na go da-a ma-ana o kiyapanothola niyan kiran ko Mohammad a rowar sa mata-an a so Mohammad na sogo kiran ka ipulidas siran o ALLAH misabap ko Mohammad pho-on ko kadadag go thoro-on iyan siran si-i ko lalan a mathitho.

IKADOWA: So kaparatiyaya-a si-i ko kiyatokawan tano so ingaran iyan a pud kiran so ngaran iyan ibarat o Mohammad go so Ibrahim go so Musa go so Isah go so Noh, na giyangkai a lima na siran so mga mamponay sa panagontaman a pud ko mga sogo go sabunar a inaloy siran o ALLAH si-i ko dow a darpa a pud ko Qur'an si-i sa Surah al-ahzab si-i ko katharo o ALLAH:

﴿ وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ ۚ الْأَحْزَابِ: ٧ ﴾

Aya ma-ana niyan na: *﴿aloyangka hay Mohammad ko masa a kiyakowa-ami pho-on ko mga nabi so thitho a kapasadan ko khipanampayin ko sogoan, nago kinowa-*

an ami pho-on ruka hay mohammad so kapasadan go pho-on ko Noh na go so Ibrahim na go so Musa na go so Isa a wata a mama o mariyam».

Ago si-i sa suratu sura si-i ko katharo o ALLAH:

﴿ شرع لكم من الدين ما وصى به نوحا والذي أوحينا إليك وما وصينا به إبراهيم وموسى وعيسى أن أقيموا الدين ولا تتفرقوا فيه ﴾ الشورى: ١٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿Piyayag rukano o ALLAH hay mga tao so pud ko agama a okit a inisogo iyan oto ko Noh go so ini-ilaham ruka hay Mohammad go so inisogo ami oto ko Ibrahim go so Musa go so Isah a pamayandugun iyo so agama go di niyoto pumbulabulagi*».

So puman so ditano katawan so ingaran iyan a pud kiran na pharatiyaya-an tano langon. Phitharo o ALLAH:

﴿ ولقد أرسلنا رسلا من قبلك منهم من قصصنا عليك ومنهم من لم نقصص عليك ﴾ غافر: ٧٨

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go sabunar a siyogo ami so mga sogo ko miyaona-an ka a pud kiran so piyamanothol ami ruka go pud kiran so dami mapamanothol ruka﴾.

IKATULO: So kapangimbunara ko nganin a miyakudug a thitho a makapopo-on kiran a pud ko mga thothol iran.

IKAPAT: So kang-galubuka ko agama o siyogo si-i rukutano a pud kiran a sukaniyan so moripori kiran a so Mohammad ﷺ a siyogo ko kalango-langowan o manosiya, phitharo o ALLAH:

﴿ فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في أنفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما ﴾
صصشقفعه النساء: ٦٥

aya ma-ana niyan na: ﴿Mizapa so ALLAH si-i ko ginawa niyan a susula-an ka mata-an

a siran oto na aya kathitho niyan na di siran mapaparatiyaya taman sa dika iran baloyin a kokoman si-i ko nganin a miya adun ko ndolon-dolonan iran a pud ko da iran phaparowai si-i ko kap-phagintao iran ago si-i siran khokom ko okit-okit ka ko oriyen o kawafat ka oriyen oto na diran magdam si-i ko mga ginawa iran so di kasoat si-i ko nganin a sindadan a giyangkoto a kokoman ka na go mangongonotan siran sa tarotop a kapangongonotan).

So kaparatiyaya-a si-i ko mga sogo na phagonga sa mga onga a mga ala a pudon:

PAGANAY RON: Na so katokawi ko limo o ALLAH na go siyap iyan si-i ko mga oripun iyan ko kapuzogoi niyan kiran sa mga sogo ka aniyen siran mang-gonanao si-i ko lalan ko ALLAH go aniyen kiran mapayag so okit-okit a kazimba-a iran ko ALLAH kagiya mata-an a so otuk o manosiya na di makaputharambisa ko kakhatokawi ko mipantag san.

IKADOWA: So kapanalamati ko ALLAH mipantag sa giyangkai a masla a limo.

IKATULO: So kababayai ko mga sogo o ALLAH na go so kazla-zla-a kiran na go so ka-loya kiran sa mapiya a makaokit ko domadait kiran a sula-sula sabap sa mata-an a siran na mga sogo o ALLAH na go mata-an a siran na inipamayandug iran so simba iranon na go inipanampay iran so sogoan kiran na go piyangosiyatan iran so mga oripun o ALLAH.

Go sabunar a kilo' o mga sopakiro so mga sogo kiran ipundaowa iran a mata-an a so mga sogo o ALLAH na di khabaloy siran a ba pud ko mga manosiya go sabunar a piyayag o ALLAH a giyangkai a daowa iran, nago rinibat iyan misabap ko katharo iyan:

﴿ وما منع الناس أن يؤمنوا إذ جاءهم الهدى إلا أن قالوا أبعث الله بشرا رسولا، قل لو كان في الأرض ملائكة يمشون مطمئنين لنزلنا عليهم من السماء ملكا رسولا ﴾ الإسراء: ٩٤ -

٩٥

Aya ma-ana niyan na: *(Go da miyakarun ko mga tao ko kapakaparatiyaya iran ko masa a kiyapaka talingoma kiran o ndaowan a rowar ko khataro iran a opama na aya zogo-on o ALLAH a pamarinta na manosiya, taroangka kiran hai Mohammad a opama ko aya madadalum a pupagintao ko lupa na mga malaikat a disiranon dalakaw a tatakna siranon na pakatoronun ami kiran a po-on sa langit so malaikat a sogo).*

Na rinibat o ALLAH a giyana kanan a da'wa sabap sa mataan a didun dow a dow a kabaloy o sogo a manosiya kagiya mata-an a so siyogo si-i ko mga tao ko lupa na siran na mga manosiya go opama ka aya mao-ola-ola o madadalum ko lupa na mga malaikat na ayadun a pakatoronun kiran o ALLAH a pho-on sa langit na malaikat a sogo ka an mabaloy a datar iran, na giyanan i piyanothol o ALLAH si-i ko mga tao a piyakambokhag iran so mga sogo a mata-an a siran na phitharo iran:

﴿ إِن أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ
 ءَابَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ، قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ
 مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ
 نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ﴾ إبراهيم: ١٠-١١

Aya ma-ana niyan na: *«Da a kiya ilayami
 rukano a rowar sa mga manosiya a so
 mga sifat iyo na datar o mga sifat ami da
 a ba niyo rukami milulubi a khapakay a
 makaparatiya kami sa sukano na mga
 sogo kabaya iyo a kapaguruna niyo
 rukami ko puzimba-an o mga lokus ami a
 pud ko mga barahala go so salakaw ron
 na bugi kami niyo sa mga katantowan a
 mapayag a makapzaksi sa bunar so
 diniyo di tharo-on, na gowani a manug o
 mga sogo so shai a phitharo o mga pagtao
 iran na phitharo iran kiran a bunar a
 thitho a mga manosiya kami a datar iyo sa
 datar o diniyo ron di katharoa ogaid na so
 ALLAH na diniyan di mbagi-bagi-in so limo
 iyan si-i ko tao a kabaya iyan a pud ko
 mga oripun iyan a puphili-in iyan siran a*

piyaka awid iyan si-i ko sogoan iyan go so shai a piyangni niyan a pud ko mga tanda a marayag na di rukami khapakay obami rukano mitalingoma inonta o makaokit sa idin o ALLAH na go ilaham iyan).

SO KAPARATYAYA-A SI-I KO ALONGAN A MAORI

So alongan a maori na giyoto so kapagoyaga ko mga manosiya si-i sa giyangkoto a alongan sabap ko kaphamagitonga ko mga amal na go so kaphamalasi ron.

Aya sabap a kinibuthon san sa alongan a maori na kagiya mata-an a giyanan so gawi-i a da-a gawi-i ko oriyen iyan ka makaputhikna so mga tao ko sorga si-i ko mga darpa iran go so mga tao sa naraka si-i ko mga darpa iran.

So kaparatyaya-a ko alongan a maori na di khatanto taman sa di ma-adun angkaya a tulo a mga galubuk:

PAGANAY RON: So kaparatyaya-a si-i ko kaphangoyag a sukaniyan so kakhawiyag o

miyamatay ko masa a kapagiyopa ko sang-
gakala zaadra sa kaiyop a ikadowa na
phakatindug so mga tao sa kapagadapa iran
ko kadnan o langowan o ka-adun a mga tini-il
siran a da-a ba iran mga tinilas go mga
talandiyang siran a da-a bairan mga nditarun a
mga polungao a kuna oba khikatotori, phitharo
o ALLAH:

﴿ كما بدأنا أول خلق نعيده وعدا علينا إنا كنا فاعلين ﴾

الأنبياء: ١٠٤

Aya ma-ana niyan na: *﴿lagid o kinipho-onun
ami ko paganay a kiyapangadun a
khasoyin ami sukaniyan, diyandi a
matatang kud rukami, mata-an a sukami i
tatap a pung-galubuk﴾*.

Na so kaphangoyag na bunar a matatang kud
a makang-gogonanao san so Qur'an go so
Hadith ago so kai-isa-isa on o mga muslim,
phitharo o ALLAH:

﴿ ثم إنكم بعد ذلك لميتون(١٥) ثم إنكم يوم القيامة تبعثون ﴾

المؤمنون: ١٥-١٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Oriyan iyan na mata-an a sukano ko oriyen o kiyapagintao niyo na phamatay, oriyen iyan na mata-an a sukano sa alongan a maori na phangao-oyag﴾*.

Go phitjaro o Nabi ﷺ:

((يحشر الناس يوم القيامة حفاة غرلا)) متفق عليه.

Aya ma-ana niyan na: ((Khatimo so mga tao sa alongan a maori a mga tini-il mga polungao)). Piyanotol i Bukhari ago si Moslim.

Go miyaisa-isa so mga muslim sa katanto o kakhawiyag o mga tao go giyanan i mitotoro o ongangun on kagiya makokokom a mata-an a mbaloyin o ALLAH si-i sa giyangkai a kiyapamaliyogat iyan so khandodan a phamalasan iyanon so nganin a inipamaliyogat iyan a miyakathitayan ko mga dila o mga sogo iyan, phitharo o ALLAH:

﴿ أفحسبتم أنما خلقناكم عبثا وأنكم إلينا لا ترجعون ﴾

المؤمنون: ١١٥

Aya ma-ana niyan na: *﴿Ba aya katawi niyo ron na ayabo a kiya adunami rukano na ba da-a kipantag iyan na go mata-an a sukano na di kano rukami phakandod﴾*.

Go phitharo iyan si-i ko Nabi niyan a Mohammad ﷺ:

﴿ إن الذي فرض عليك القرآن لرادك إلى معاد ﴾ القصص:

٨٥

Aya ma-ana niyan na: *﴿Mata-an a giyangnkoto a inipaliyogat iyan ruka so Qur'an na phakandodun kaniyan si-i ko khandodan a alongan a maori﴾*.

IKADOWA: So kaparatiyaya-a ko kaphamagitonga ko mga amal ago so kaphamalasi ron:

Phamagitongun so oripun ko galubuk iyan na go mbalasan on, go sabunar a makang-gogonanao san so Qur'an go so Hadith go so kiyaisa-isa on o mga muslim, phitharo o ALLAH:

﴿ إن إلينا إيابهم، ثم إن علينا حسابهم ﴾ الغاشية: ٢٥، ٢٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Mata-an a pagundod siran rukami oriyen iyan na mata-an a phamagitongun ami siran﴾*.

go phitharo pun o ALLAH:

﴿ من جاء بالحسنة فله عشر أمثالها ومن جاء بالسيئة فلا يجزى إلا مثلها وهم لا يظلمون ﴾ الأنعام: ١٦٠

Aya ma-ana niyan na: *﴿Sa tao a mitalingoma niyan so mapiya na bagian iyan so sapolo a datar iyan, go sa tao a mitalingoma niyan so marata na da-a imbalason a rowar ko datar iyan go siran na di siran zalimbotan﴾*.

Go phitharo o ALLAH:

﴿ ونضع الموازين القسط ليوم القيامة فلا تظلم نفس شيئا وإن كان مثقال حبة من خردل أتينا بها وكفى بنا حاسبين ﴾

الأنبياء: ٤٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿Na imbutad ami so mga timbangan a ontol si-i ko alongan a qiyama na da-a khasalimbotan a baraniyawa a maitobo na o adun a timbang bo o od a Hardal na italingoma mi sukaniyan: makatatarotop kami a mga pagi-itong﴾*.

Miyaka po-on ko Ibn omar radiallaho anhoma a mata-an a so Nabi ﷺ na phitharo iyan:

((إن الله يدين المؤمن فيضع عليه كنفه - أي ستره - ويستره، فيقول: أتعرف ذنب كذا؟ أتعرف ذنب كذا؟ فيقول: نعم أي رب، حتى إذا قرره بذنوبه ورأى أنه قد هلك، قال: قد سترتها عليك في الدنيا، وأنا أغفرها لك اليوم، فيعطى كتاب حسناته،

وأما الكفار والمنافقون فينادى بهم على رؤوس الخلائق هؤلاء
الذين كذبوا على ربهم، ألا لعنة الله على الظالمين ((متفق عليه.

Aya ma-ana niyan na: (Mata-an a so ALLAH
na phakaraniniyan so Mo'min si-i
rukaniyan na ikholambo niyanon so
runding iyan go zapungan iyan na
putharo-on iyanon a katawan ka so dosa a
giyai? katawan ka so dosa a giyai? Na
tharo-on iyan: oway hay kadunan ko,
taman sa igira a phithaki-taki iyanon so
mga dosa niyan go miya ilay niyan a
mata-an a sukaniyan na sabunar a
miyabinasa, na tharo-on o ALLAH: a
sabunar a siyapungan ko rukanan ko
kibabatog ka sa donya, na sakun na
ipurila akun rukanan imanto, na imbugay
ron so sosoratan ko mga amal iyan a mga
pipiya, na so puman so mga kafir na go so
mga monafiq na talowan siran si-i ko
kapakasisima o mga ka-adun a
giyangakai so mga tao a piyakambokhag
iran so kadnan iran na tanodan ka so

morka o ALLAH na bagian o mga salimbot.) Piyanotol i Bukhari ago si Moslim

Go miyathitho a miyaka po-on ko Nabi ﷺ:

((أن من هم بحسنة فعلها، كتبها الله عنده عشر حسنات إلى سبعمائة ضعف إلى أضعاف كثيرة، وأن من هم بسيئة فعلها كتبها الله سيئة واحدة)).

Aya ma-ana niyan na: (Mata-an a so tao a miyapikir iyan so mapiya na ping-galubuk iyan na piyakisoraton o ALLAH a ruk iyan so sapolo a mga pipiya taman sa mapitogatos takup taman sa pakadak-dakulun iyan a kathak-takpa niyanon, go mata-an a sa tao a mapikir iyan so marata na ng-galubukun iyan na pakisoraton o ALLAH a satiman a maratq).

Go sabunar a miyaisa- isa so mga muslim ko katatanto o kaphamagitonga ko mga amal go so kaphamalasi ron go giyanan i mitotoro o ongangun on kagiya mata-an a so ALLAH na piyakatoron iyan so mga kitab na go siyogo

iyang so mga sogo na go ini paliyogat iyang ko mga oripun so katarima-a iran ko nganin a minitalingoma kiran go so kang-galubuka ko nganin a inipaliyogat so kang-galubuka on a pudon, go inipaliyogat so kapakithidawa ko miyamanopak san na go piyakay niyan so katudaka ko mga rogo iran na go so kathabana ko mga mbawata-an iran na go so mga babay kiran na go so mga tamok iran.

Na opama ko da-a mababaloy a kaphamagitong na go da-a kaphamalas na miyabaloy anan a pud ko da-a kipantag iyang a so ALLAH na lubi a maongangun na angiyas ko ndadatar anan.

Go sabunar amiya-aloy o ALLAH sangakanan so katharo iyang:

﴿ فلنسألن الذين أرسل إليهم ولنسألن المرسلين، فلنقصن عليهم بعلم وما كنا غائبين ﴾ الأعراف: ٦-٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go pagiza-an ami dun so siran oto a siyogo kiran na go zomariya-an ami dun so piyamanogo na go*

*phamanotholun ami kiran sa makao-okit
sa kunal go kuna oba kami di
makadadarpa).*

IKATULO: so kaparatiyaya-a ko Sorga ago so
Naraka, go mata-an a giyangkoto a dow a na
aya kharandangan sa dayon sa dayon o ka-
adun.

So Sorga na darpa a limo a inithiyalagad anan
o ALLAH si-i ko miyamaratiyaya a mga
sasang-gila a siran oto so piyaratiyaya iran so
nganin a inipaliyogat kiran o ALLAH so
kaparatiyaya-a on go inipamayandug iran sa
onot-onot iran ko ALLAH go so sogo iyan a
ipagi-ikhlas iran ko ALLAH ago isosongkad
iran si-i ko Rasulollah ﷺ.

Go madadalum ko Sorga so pimbarang a limo:

((ما لا عين رأت، ولا أذن سمعت، ولا خطر على قلب

بشر)).

Aya ma-ana niyan na: (*Da mailay o mata go
da manug o tangila go da mititik si-i ko
puso o manosiya*), phitharo o ALLAH:

﴿ الذين ءامنوا وعملوا الصالحات أولئك هم خير البرية،
 جزاؤهم عند ربهم جنات عدن تجري من تحتها الأنهار خالدين
 فيها أبدا رضي الله عنهم ورضوا عنه ذلك لمن خشي ربه ﴾
 الأنبياء: ٧-٨

Aya ma-ana niyan na: ﴿Mata-an a so siran
 oto a miyamaratiyaya na go ming-
 gagalubuk sa mga pipiya na siran dun so
 mapiya a ka-adun aya balas iran si-i ko
 kadunan iran na so mga sorga a
 pumbuthowan sa Jannato 'adn a
 puphamangondas ko mga kababa-an iyan
 so mga lawasaig a ron siranon dun tatap
 sa dayon sa dayon a miyasoat kiran so
 ALLAH ago kiyababaya-an iran mambo so
 ALLAH, giyanan si-i ko tao a inikaluk iyan
 so miyadunon﴾.

Go phitharo o ALLAH:

﴿ فلا تعلم نفس ما أخفي لهم من قرة أعين جزاء بما كانوا
 يعملون ﴾ السجدة: ١٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿di katawan o ginawa so nganin a piyagma on a pud ko mapiya a pangilay-layan a balas o nganin a diran mang-galubuk﴾*.

So puman so Naraka na giyanan so darpa a siksa a inithiyalagad o ALLAH si-i ko mga kafir a mga salimboto a siran so inongkir iran so ALLAH ago siyopak iran so mga sogo iyan, madadalum ko Naraka so pimbarang a siksa ago ringasa a dadun mititik ko pamikiran, phitharo o ALLAH:

﴿واتقوا النار التي أعدت للكافرين﴾ آل عمران: ١٣١

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go kalukun iyo so apoy a giyanan so inithiyalagad ko mga kafir﴾*.

go phitharo o ALLAH:

﴿وقل الحق من ربكم فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليكفر إنا أعتدنا للظالمين نارا أحاط بهم سرادقها وإن يستغيثوا يغاثوا بماء

كالمهل يشوي الوجوه بئس الشراب وساءت مرتفقا ﴿ الكهف:

٢٩

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go tharo-angka kiran hay mohammad so agama a ontol a makapopo-on ko kadunan iyo, na sa tao a khababaya-an iyan na paratiyaya go sa tao a aya khababaya-an iyan na kakhafir na khafir ka mata-an a sukami na inithiyalagad ami ko mga salimbot so apoy a mililiyoton so alad a igira a phangni siran sa paginomun iran na bugan siran sa ig a datar o pulang-ga a lana a pukhalonit iyan so mga paras a miyakarata-rata a panginginomun ago miyakarata-rata a mambubutad﴾.*

Go phitharo o ALLAH:

﴿ إن الله لعن الكافرين وأعد لهم سعيراً، خالدين فيها أبداً لا يجدون ولياً ولا نصيراً، يوم تقلب وجوههم في النار يقولون يا ليتنا أطعنا الله وأطعنا الرسولاً ﴾ الأحزاب: ٦٤-٦٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Mata-an a so ALLAH na miyorka-an iyan so mga kafir na go inithiyalagad iyan so somasarazab a apoy a ron siranon dun kakal sa dayon sa dayon a dadun a khato-on iran a kha-apan iran na go da-a phakatabang kiran ko gawi-i a izomuk so mga paras iran si-i ko apoy a diran di matharo a hay obabo kiyapangongonotanan tano so ALLAH na go kiyapangongonotanan tano so Rasul﴾*.

Go phukisompat si-i ko paratiyaya ko alongan a maori so kaparatiyaya-a ko langowan taman a kha-adun ko oriyen o kapatay ibarat:

A. So somariya ko kobor a giyanan so pakaiza ko miyatay ko oriyen o kilubung iyan mipantag ko kadunan iyan go so agama niyan go so Nabi niyan, na pakaputhikuna-an o ALLAH so siran oto a miyamaratiyaya mipantag ko kaputharoa niyan ko sumbag iyan sa thitikuna a putharo-on iyan a aya kadunan akun na so ALLAH na go aya agama ko na so Islam na go aya Nabi akun na so Mohammad ﷺ.

Na go ndadagun o ALLAH so mga kolimbag i tig na putharo-on o kafir: ha ha di ko katawan, go aya putharo-on o monafiq odi na so tao a zasangka ko agama niyan a: diko katawan miyanug akun so mga tao a diran di tharo-on so shai na putharo-on ko oto.

B. So siksa ko kobor na go so limo on:

na so siksa ko kobor na khabaloy si-i ko mga salimbot na go so mga monafiq na go so mga kafir, phitharo o ALLAH:

﴿ ولو ترى إذ الظالمون في غمرات الموت والملائكة باسطو أيديهم أخرجوا أنفسكم اليوم تجزون عذاب الهون بما كنتم تقولون على الله غير الحق وكنتم عن آياته تستكبرون ﴾
الأنعام: ٩٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go opama ko mailaying ka si-i ko masa a di-i kazakaratal maot o mga salimbot go so mga malaikat a ikukumus iran a mga lima iran sa giyangkoto a phamamatay a pung-

giraw siran a pakaliyowa niyo dun so mga nafas iyo ka imanto na imbalas rukano so siksa a kapakadapanas misabap ko nganin a mambubutad iyo ko diniyo di katharoa mipantag ko ALLAH sa di bunar go so mao-ola-ola niyo mipantag ko mga tanda o ALLAH a dikanoron phangongonotan»).

Go Phitharo o ALLAH si-i ko mga pamiliya o Fir'aon:

﴿النار يعرضون عليها غدوا وعشيا ويوم تقوم الساعة أدخلوا

ءال فرعون أشد العذاب﴾ غافر: ٤٦

Aya ma-ana niyan na: ﴿So apoy na ipuzombo siranon ko kapita kagabi go so gawi-i a kapakatindug o bangkit na tharo-on o ALLAH a pakasoluda niyo so mga pamiliya o Fir'aon ko mitataralo a siksa»).

Go sisi-i ko Sahih Muslim so pud ko Hadith o Zaid bin Thabit a miyaka po-on ko Nabi ﷺ a phitharo iyan:

((فلولا أن تدافنوا لدعوت الله أن يسمعكم من عذاب القبر الذي أسمع منه))، ثم أقبل بوجهه فقال: ((تعوذوا بالله من عذاب النار)) قالوا: نعوذ بالله من عذاب النار، فقال: ((تعوذوا بالله من عذاب القبر)) قالوا: نعوذ بالله من عذاب القبر، قال: ((تعوذوا بالله من الفتن ما ظهر منها وما بطن)) قالوا: نعوذ بالله من الفتن ما ظهر منها وما بطن، قال: ((تعوذوا بالله من فتنة الدجال)) قالوا: نعوذ بالله من فتنة الدجال.

Aya ma-ana niyan na: (Odi bo ka kagiya oba niyo badun di pululubungun so miyamatay na phangnin akun ko ALLAH a pakinug iyan rukano so siksa ko kobor a giyoto so pukhanug akun so pudon, oriyan iyan na inisangor iyan a paras iyan a miyatharo iyan a lindong kano ko ALLAH pho-on ko siksa ko naraka, na phitharo iran a mulindong kami ko ALLAH pho-on ko siksa ko Naraka, na phitharo iyan a lindong kano ko ALLAH pho-on ko siksa ko

kobor, na phitharo iran a mulindong kami ko ALLAH pho-on ko siksa ko kobor, na phitharo iyan a lindong kano ko ALLAH pho-on ko mga tiyoba ko nganin a mapapayag a pud on go so nganin a misosolun, na phitharo iran a mulindong kami ko ALLAH pho-on ko mga tiyoba ko nganin a mapapayag a pud on ago so nganin a misosolun, na phitharo iyan a lindong kano ko ALLAH pho-on ko fitna o idazal, na phitharo iran a mulindong kami ko ALLAH pho-on ko fitna o Idazal).

So puman so limo ko kobor: na bagian o miyamarat iyaya a miyamangimbunar, phitharo o ALLAH:

﴿ إن الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل عليهم الملائكة ألا تخافوا ولا تحزنوا وأبشروا بالجنة التي كنتم توعدون ﴾

فصلت: ٣٠

Aya ma-ana niyan na: ﴿Mata-an a so siran oto a phitharo iran a aya kadunan ami na so ALLAH oriyen iyan na miphiiyapiya

siran na puphakatoronun ami kiran so mga malaikat a diran tharo-on a di kano pukhaluk na go di kano pukhabokoi pakapiya-a niyo a ginawa niyo ka bagian iyo so Sorga a giyoto so inithiyalagad rukano).

Go pitharo o ALLAH:

﴿ فلولا إذا بلغت الحلقوم، وأنتم حينئذ تنظرون، ونحن أقرب إليه منكم ولكن لا تبصرون، فلولا إن كنتم غير مدينين، ترجعوهن إن كنتم صادقين، فأما إن كان من المقربين، فروح وريحان وجنة نعيم ﴾ الواقعة: ٨٣-٨٩

Aya ma-ana niyan na: *﴿Na ino igira miyakasampay so niyawa ko bakurung a sukano sa masa oto na pukhailay niyo, go sukami i lubi a marani ron a di sukano ogaid na di niyo khailay, na o sukano na di kano khabalasan na ino niyoto di maphakakasoy o sukano i mga bunar na amay ka aya butad iyan na pud ko phamakaranin ko Sorga na ruk iyan so*

kapakadukha go pagpur ko Sorga a pakalma) Taman ko kaposan angkai a sorah.

Go miyakapo-on ki Barra a wata i Azib a mata-an kon a so Nabi ﷺ na phitharo iyan si-i ko mo'min igira a miyasumbag iyan so dowa malaikat si-i ko kobor iyan:

(ينادي مناد من السماء أن صدق عبدي، فأفرشوه من الجنة، وألبسوه من الجنة، وافتحوا له بابا إلى الجنة، قال: فيأتيه من روحها وطيبها، ويفسح له في قبره مدّ بصره) رواه أحمد وأبو داود في حديث طويل.

Aya ma-ana niyan na: (*Puphananawag so di-i mananawag a maka popo-on sa langit a o miyabunar so oripun akun na dumpasi niyo ron so kobor iyan sa pho-on ko sorga na go pakanditara niyo sa pho-on ko sorga na go lukai niyo ron so pintoan ko sorga, na tharo-on iyan a makatalingoma on dun so undo ko Sorga na go so baw niyan na go pakaolad non so kobor iyan sa diyangka a khailay*), piyanothol i Ahmad ago si Abu Daud si-i ko Hadith a matas.

Go so kaparatiyaya-a ko alongan a maori na phagonga sa mga onga a mga ala pud on:

PAGANAY RON: Na giyangkoto a babaya si-i ko kang-galubuk sa simba na go so kapuphanagontamani ron, panginam ko balas si-i sa giyangkanan a gawi-i.

IKADOWA: So kikalukun si-i ko kang-galubuk sa dosa go oba ka on masoat kaluk pho-on ko siksa si-i sa giyangkanan a gawi-i.

IKATULO: Payo-payo si-i ko mo'min ko nganin a diniyan khakowa si-i sa giyangkai a donya misabap bo ko nganin a mapangi-inam iyan a pud ko mga kamapiya-an ko alongan a maori na go so balas.

Go sabunar a niyokol o mga kafir so kakhawiyag oriyon o kapatay sa aya daowa iran san na mata-an kon a giyanan na di mapung-gola-ola.

Na so datar anan a daowa na ribat makang-gogonanao ko kariribat iyan na sodun so agama go so kapakagugudam na go so akal pamandapat.

Go so mipantag on ko agama na sabunar a phitharo o ALLAH:

﴿ زعم الذين كفروا أن لن يبعثوا قل بلى وربي لتبعثن ثم لتنبؤن بما عملتم وذلك على الله يسير ﴾ التغابن: ٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿Di-i pagandisan o siran oto a miyamangongkir a mata-an kon a dadun a ba iran kakhawiyag na tharoang ka kiran hay Mohammad a angkaino di, ibut ko kadunan ko ka khawiyag kano dun oriyen iyan na phamanotholun rukano so nganin a myang-galubuk iyo na go giyanan si-i ko ALLAH na tanto a malubod﴾*.

Go sabunar a miyaisa-isa san so kadan-dan o mga kitab a miyakatoron a pho-on sa langit.

So puman so kagudam na sabunar a piyaki ilay o ALLAH si-i ko mga oripun yan so kapukhawiyag o miyatay si-i sa giyangkai a donya, go si-i sa Shura Al- Baqarah na lima timan a mga ibarat sangkanan go sukaniyan:

PAGANAY A IBARAT: So pagtao o Musa ko masa a kiyatharoa iranon:

﴿لن تؤمن لك حتى نرى الله جهرة﴾

Aya ma-ana niyan na: *﴿Diyami sukadun pharatiyaya-an taman sa di ami mailay so ALLAH sa mapayag﴾*.

na piyatay siran o ALLAH oriyen iyan na inoyag iyan siran bo go si-i sangkanan na phitharo o ALLAH ko kiyapanothola niyanon ko mbawata-an o Israel:

﴿وإذ قلتم يا موسى لن تؤمن لك حتى نرى الله جهرة
فأخذتكم الصاعقة وأنتم تنظرون﴾ (٥٥) ثم بعثناكم من بعد
موتكم لعلكم تشكرون ﴿ البقرة: ٥٥-٥٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go si-i ko masa a tharo-on iyo a hay Musa diyami suka dun pharatiyaya-an sa taman sa diyami mailay so ALLAH sa mapayag na*

miyapolang siran o dalundug go sukano na phagilain iyo, oriyen iyan na inoyag ami sukano ko oriyen o kiyapatay niyo ka angkano makapanalamat».

IKADOWA A IBARAT: So thotholan ko miyabono a miyaribogar on so mbawata-an o Israel o anta-a i miyakapatay ron na inisogo kiran o ALLAH a kasombali iran sa sapi na ibuntol iran sa miyatay oto so saba-ad ko sapi ka an maoyag ka aniyen kiran mapanothol o antawa-a i miyono on, na si-i sangkanan na phitharo o ALLAH:

﴿ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مَخْرُجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ،
فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِيَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾ البقرة: ٧٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿Na gowani ko mamono so isa rukano sa tao na inisusundula iyoto na so ALLAH i miyayag ko pagu-uma-an iyo na phitharo ami a papusun iyo ron so saba-ad ko sapi lagid

man oto a kapagoyaga o ALLAH ko miyatay go phaki ilay niyan rukano so mga tanda iyan ka aniyo di mang-guda-guda ».

IKATULO A IBARAT: Si-i ko thotholan ko pagtao a siran oto so lominiyo siran pho-on ko mga darpa iran ka phalagoyan iran so kapatay a siran nang-giboan na piyatay siran o ALLAH oriyen iyan na inoyag iyan siran bo si-i sa giyangkanan na phitharo o ALLAH:

﴿ ألم تر إلى الذين خرجوا من ديارهم وهم ألوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم أحياهم إن الله لذو فضل على الناس ولكن أكثر الناس لا يشكرون ﴾ البقرة: ٢٤٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿Bangka da mailay so siran oto a lominiyo siran pho-on ko mga darpa iran, go siran na ng-giboan a kadakul iran sa kaluk ko kapatay na bakiran dun phitharo o ALLAH a mamatay kano oriyen iyan na inoyag siran bo o ALLAH mata-an a so ALLAH na ruk iyan*

so limo si-i ko mga tao go ogaid na so kadakulan ko mga tao na di phanalamat).

IKAPAT A IBARAT: Si-i ko thotholan ko Ozair si-i ko kiyasagad iyan sa giyangkoto a ingud a miyatay a ayadun a kiyaguda-a niyanon na mawatan oba oto oyaga o ALLAH na piyatay sukaniyan o ALLAH sa miyaka magatos ragon oriyen iyan na inoyag bo o ALLAH na si-i sa giyangkanan na phitharo o ALLAH:

﴿ أو كالذي مر على قرية وهي خاوية على عروشها قال أنى يحيى هذه الله بعد موتها فأماته الله مائة عام ثم بعثه قال كم لبثت قال لبثت يوما أو بعض يوم قال بل لبثت مائة عام فانظر إلى طعامك وشرابك لم يتسنه وانظر إلى حمراك ولنجعلك آية للناس وانظر إلى العظام كيف ننشزها ثم نكسوها لحما فلما تبين له قال أعلم أن الله على كل شيء قدير ﴾ البقرة: ٢٥٩

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go so Ozair a somiyagad ko Baital Muqaddas a ingud a miyangagu-guba so mga walay ron,

phitharo iyan: A andamanaya i kakhawiyaga si-i o ALLAH ko oriyen o kiyapatay niyan? Na biyono sukaniyan o ALLAH sa magatos ragon, oriyen iyan na inoyag iyan bo. Na phitharo o ALLAH: Ay kiyathaingka hay Ozair? Phitharo iyan a aya kiyathi akun na salongan odi na saba-ad sa salongan, phitharo o ALLAH: A kuna ka aya kiyathaingka na miyaka magatos ragon, na ilayangka so pangunungkun ka go so inomun ka, ka da phaparin; go ilayangka so himar ka, ka kagiya a mbaloyin ami suka a nanao o mga manosiya, go ilayangka so mga tolan o andamanaya i gi-i ami ron kapakatho-oto-ora-a, oriyen iyan na pumbongkosan ami sa sapo. Na kagiya mapayag on oto na phitharo iyan a tiyangkud akun a mata-an! A so ALLAH na si-i ko langowan taman na gaos iyan).

IKALIMA A IBARAT: Si-i ko thotholan ko Ibrahim Al-Khalil ko masa a kapanguniya niyan ko ALLAH a kapaki ilayin iyanon antona-a i okit i kaphangoyag iyan sa miyatay na

inisogo on o ALLAH a kasombali iyan sa pat timan a papanok na go pamukanga niyan na mba-a ba-ada niyan ko mga palao a makalilibuton oriyen iyan na thalowan iyan siran na puthumotumo a giyangkoto a mga ang-gaota angkoto a mga papanok na phakatalingoma siran a pulalakaw si-i ko Ibrahim na si-i sangkanan na phitharo o ALLAH:

﴿ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أُولِمُ تَأْمِنُ قَالَ بَلَى وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قُلُوبِي قَالَ فَخَذَ مِنْهُمُ ابْنُ الطَّرِيقِ فَغَرَسَهُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَنشَأْنَاهُ مِنْ شَجَرٍ خَصِيبٍ لَدُنْ يَسْتَأْذِنُ خَلْقًا أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْيَتِيمَ تُخَالِفُ كُلَّ قَوْمٍ فَأَخْرَجْنَاهُ مِنْ الْأَرْضِ فَابْتِغَاءً لِنُفُوسٍ غَالِبَةٍ وَأَنْ لَّهُ الْوَسِيلُ ۝ ٢٦٠ ﴾ البقرة: ٢٦٠

Aya ma-ana niyan na: *«Na gowani na phitharo o Ibrahim a kadunang ko piki ilayin ka rakun o Andamanaya i kaphagoyagangka ko miyatay phitharo o ALLAH bakadi pharatiyaya? Phitharo iyan a angkaino di mapaparatiyaya ko na ogaid na an thatakuna so pamikiran ko,*

phitharo o ALLAH na kowa ka sa pat ko mga papanok na tathadang ka ko katimo iran ruka oriyen iyan na tago ingka on so omani isa a palao sa sabtad oriyen iyan na talowing ka siran ka mamakatalingoma siran ruka sa mata-an a tangkudangka a mata-an a so ALLAH na lubi a mabagur a lubi a maongangun 》.

Na giyangkai a mga ibarat na miyagudam go thitho a bunar a makang-gogonanao sa kakhapakay a kawiyag o miyamatay go sabunar a miya ona so kiya aloya si-i ko nganin a biyaloy ron o ALLAH a mga tanda ko Isa Ibno Mariyam si-i ko kapukhawiyag o miyatay go kapuliyo iran pho-on ko mga kobor iran misabap ko idin o ALLAH.

So puman so kapakang-gogonanao o akal pamandapat ko kapukhawiyag o miyatay na madodowa ka biyasan:

PAGANAY RON A BIYASAN: Na mata-an a so ALLAH na inadun iyan so mga langit na go so lupa go so nganin a mapapadalum sa dowa nan si-i ko paganay na inadun iyan a dowa oto

na miyagaga niyan a miya adun iyan sa
paganay na kuna oba niyan di khagaga a
kapakandoda niyan on, phitharo o ALLAH:

﴿ وهو الذي يبدأ الخلق ثم يعيده وهو أهون عليه ﴾ الروم: ٢٧

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go sukanian so
mipho-on mangadun orian iyan na
phakandodun iyan bo go giyanan na
miyakalubo-lubod on﴾.

go phitharo pun o ALLAH:

﴿ كما بدأنا أول خلق نعيده وعدا علينا إنا كنا فاعلين ﴾

الأنبياء: ١٠٤

Aya ma-ana niyan na: ﴿Datar anan a
phipho-onan ami ko paganay a
kapangadun na pakapuphato-on ami
bo, pasad anan a inibugay ami mata-
an a sukami na aya mambubutad ami
na gomagalubuk kami﴾.

Go phitharo iyan ko kinisogo-on iyan ko kasumbaga ko tao a niyokol iyan oba mawiyag so mga tolan a giyoto so miyangaga-gagak:

﴿ قل يحييها الذي أنشأها أول مرة وهو بكل خلق عليم ﴾

يس: ٧٩

Aya ma-ana niyan na: *﴿Tharoang ka hay Mohammad a pagoyagun anan o miyadunon ko paganay go sukaniyan ko langowan a inadun na katawan iyan﴾*.

IKADOWA A BIYASAN: Na mata-an a so lupa na di-i mbaloy a miyatay a kabagabagas a da-a baon kayo na go paotan otan na pakatoronun iyanon so oran na makasibokar na makagadong na mawiyag a madalumon so langowan a ng-gaganapa a tanto a mapiya a kitatadi iyan, na so miyagaga niyan a kiya oyaga niyan san ko oriyan o kiyapatay niyan na khagaga niyan a kawiyaga niyan ko miyamatay, phitharo o ALLAH:

﴿ ومن آياته أنك ترى الأرض خاشعة فإذا أنزلنا عليها الماء اهتزت وربت إن الذي أحياها لمحيي الموتى إنه على كل شيء قدير ﴾ فصلت: ٣٩

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go pud ko mga tanda iyan a mata-an a suka na pukailaingka so lopa a miyagango na igira a piyaka toron amiron so ig na pananabadun go kasibokaran na muto-on so mangungutho, na mata-an a so miyaka oyag saya i titho a pangoyag ko miyatay, mataan a sukaniyan si-i ko langowan taman na gaos iyan﴾.

Go pitharo o ALLAH:

﴿ ونزلنا من السماء ماء مباركا فأنبتنا به جنات وحب الحصيد، والنخل باسقات لها طلع نضيد، رزقا للعباد وأحيينا به بلدة ميتا كذلك الخروج ﴾ ق: ٩-١١

Aya ma-ana niyan na: ﴿Piyakatoron ami pho-on ko kawang so ig a madakul i gona na

piyakatho ami sa sabap rukaniyan so mga pamomolan go so pur a mapuphuragon go so mga korma a mga poporo a adun a onga niyan a miyakang-gontogontor a pagpur ko mga oripun o ALLAH go ini oyag ami oto ko ingud a ma-atay lagid man oto so kaphakagumaw pho-on ko mga kobor 》.

Go sabunar a miyadadag so pagtao a pud ko miyangabubukhog i lalan a niyokol iran so siksa ko kobor go so kapakadaya on sa aya daowa iran na mata-an a giyanan na di mapung-golaola kagiya masosorang iyan so bunar, phitharo iran a mata-an dun a o sawai so miyatay si-i ko kobor iyan na khato-on a sodun so pakambubutad iyan go so kobor na dadun a baon miya alin da makaolad na go da makasimpit.

Na giyangkai a daowa na ribat ko kasosoranga niyan ko agama na go so kagudam na go so akal pamandapat.

So si-iron ko agama na sabunar a miya ona so mga katharo a makang-gogonanao sa

katatanto o siksa ko kobor na go so kapakadadaya on si-i ko payagan a (B) a pud si-i ko kisosompat iyan ko kaparatiyaya-a si-i ko alongan a maori.

Go si-i ko Sahih Bukhari a pud ko Hadith o Ibn Abbas ؓ a phitharo iyan:

((خرج النبي ﷺ مع بعض حيطان المدينة، فسمع صوت إنسانين يعذبان في قبورهما)) وذكر الحديث، وفيه: ((أن أحدهما كان لا يستتر من البول)) وفي رواية من ((بوله وأن الآخر كان يمشي بالنميمة)).

Aya ma-ana niyan na: (*Lominiyo so Nabi ﷺ si-i ko saba-ad ko mga alad sa Madinah na miyanug iyan angkoto a sowara o dowa katao a manosiya a puziksa-an si-i ko kobor iran - na go inaloy niyan angkoto a Hadith ago madadalum on angkoto a - mata-an a giyoto a isa sa giyoto a dowa na aya mambubutad iyan na di ndilong igira a puthiti na go mata-an a so isa on na aya ola-ola niyan na di niyan di indalakaw so kazoroyan*).

So puman so makapantagon ko kagdam: na mata-an a so totorogun na pukhailay niyan si-i ko katotorogaon a mata-an a sukaniyan na matatago si-i ko darpa a maolad a mapiya a tanto ron a masosonor, odi na mata-an a sukaniyan na aya mao-ola-ola niyan na mapapadalum ko darpa a masimpit a diyon masosorot a tanto ron a makathatalogudam na igira kowan na puphakanao a datar o si-i matatago sangkoto a phithataginup iyan a obadi si-i matatago ko iga-an iyan ko solud a kuwarto niyan a ron makathatalayang.

Go so kapakatorog na pagari o kapatay na giyoto i aya inibutho ron o ALLAH na kapatay si-i ko katharo iyan:

﴿ الله يتوفى الأنفس حين موتها والتي لم تمت في منامها فيمسك التي قضى عليها الموت ويرسل الأخرى إلى أجل مسمى ﴾
الزمر: ٤٢

Aya ma-ana niyan na: *﴿So ALLAH i puphatay ko mga ginawa ko masa a katotorogaon ko giyoto na dapun matay si-*

i ko katotorogaon na go pung-gamakun iyan so kiyakokoman sa kapatay na pumboka-an iyan so salakaw ron taman ko kaoma o diyandi a mabubutho).

So puman so akal pamandapat: na mata-an a so totorogun na di-i thataginup sa bunar a maka-aayon si-i ko thitho ago igira a kowan na diniyan di thataginupun so Nabi ﷺ ko paratoboan iyan na sa tao a aya kailaya niyanon na sodun so paratoboan iyan na sabunar a aya kiyathataginupa niyanon na bunar a obadi so totorogun na sisi-i ko kuwarto niyan ko liyawaw o iga-an iyan a mawatan sa giyangkoto a phithataginup iyan na igira aya mao-ola-ola niyan sangkanan na pukhapakay si-i ko puphangao-ola-ola sa donya na ba di khapakay a mang-gola-ola si-i ko mapung-gola-ola sa alongan a maori?

So puman so kiyakaputi ran si-i sa giyangkoto a daowa iran a opama ko kalota so miyatay si-i ko kobor iyan na khato-on ka datar dun o butad iyan go so kobor na da-a baon miya-alin da makaolad na go da makasimpit na aya

sumbag anan na giyangkai a mga biyasan a pudon:

PAGANAY RON: Na mata-an a di khapakay oba masorang o nganin a minitalingoma o agama so datar angkai a mga solang a tig a ipuphamawal a giyanan na opama ka puphamimikirana o puphamawal san si-i ko minitalingoma o agama sa thitho a kapamimikiran na katokawan iyan a kariribat a giyangkai a mga solang a tig datar o kiyatharoa on a pira i tao a puphama- awingun iyan so katharo a bunar na aya miyaka kaidon na giyangkoto a sabot iyan a ribat.

IKADOWA: Mata-an a so puphangao-ola-ola ko solud a kobor na pud ko mga galubuk a migagaib a di oto khatokawan o kagudam ka opama ko aya mambubutad iyan na khatokawan o kagudam na miyada so bali o kaparatiyaya-a ko migagaib na go makaphagizan so khipaparatiyaya ko migagaib na go so di siran makapaparatiyaya si-i ko kapangimbunara on.

IKATULO: Mata-an a so siksa ko kobor na go so kapakadaya on na go so kasimpit iyan na ayabo a phakagudamon na so miyatay di on pud so salakaw ron, go giyanan na datar o kapukhailaya o totorogun si-i ko katotoroga on a mata-an a sukaniyan na sisi-i ko darpa a masimpit a pakalukluk odi na si-i ko darpa a maolad a madaya, go sukaniyan mipantag si-i ko salakaw ron na dadun a kha-alin ko katotoroga on a sukaniyan na sisi-i ko kowarto niyan ago kandadaopan o dumpas iyan ago so tangob iyan go sabunar a aya mao-ola-ola o Nabi ﷺ na pagowahian a sukaniyan na sisi-i ko mga bolayoka iyan a pukhanug iyan so wahi a di khanug oto o mga bolayoka iyan, go igira pun a kowan na di on di maniyaropa so malaikat sa sakatao a mama a di on makimbitiyarai go so mga sahaba na diran khailay a malaikat oto na go di ran pun khanug.

IKAPAT: Mata-an a so kagudam o ka-adun na madidiyangka misabap ko nganin a inibugay kiran o ALLAH a pukhigudam iran go di khapakay oba iran magudam so langowan taman a ma-a-adun, so pito lapis a langit go

so lupa na go so madadalum on go so langowan a shai a ipuphodi ran ko ALLAH, so bantogan sa kapodi a thitho a puphanug anan o ALLAH ko nganin a kabaya iyan a pud ko ka-adun iyan igira kowan a obadi giyanan na karirirongan rukutano, go si-i sangkanan na di-i tharo-on o ALLAH:

﴿ تسبح له السموات السبع والأرض ومن فيهن وإن من شيء إلا يسبح بحمده ولكن لا تفقهون تسبيحهم ﴾ الإسراء: ٤٤

Aya ma-ana niyan na: *﴿Puphodi rukaniyan so mga langit a pito go so lupa go so madadalum kiran na da-a nganin a badi puphodi ko ALLAH sa pumbantogun iyan na ogaid na diniyo zabotun so podi-podi ran﴾.*

Go datar anan so mga shaitan ago so mga jin a di-indalakaw si-i ko lopa a sorondayong dun, go sabunar a miyakadarpa so mga jin si-i ko Rasulollah ﷺ a piyamamakinug iran so batiya iyan a romurunuk siran na mindod siran si-i ko pagtao iran a diran pamanotholun oto, go rakus pun anan a siran na kikharirirongan

rukutano go si-i sangkanan na di tharo-on o
ALLAH:

﴿ يابني ءادم لا يفتنكم الشيطان كما أخرج أبويكم من الجنة
يتزع عنهما لباسهما ليريحهما سوآتهما إنه يراكم هو وقبيله من
حيث لا ترونهم إنا جعلنا الشياطين أولياء للذين لا يؤمنون ﴾
الأعراف: ٢٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿Hay mbawata-an o
Adam na oba kano ma-akal o shaitan sa
datar o kiyapakaliyowa niyan ko mbala a
lokus iyo pho-on ko sorga a miyaginsing
iyan kiran so nditarun iran a dowa ka an
iyan kiran mapaki ilay so kaya-an iran
mata-an a sukaniyan na pukhailay kano
niyan ago so mga pagtao niyan sa di niyo
siran khailay mata-an a biyaloy ami so
mga shaitan a mga tampila o siran a di
mapaparatiyaya﴾.*

Go igira a aya mao-ola-ola o ka-adun na diran
khatokawan so langowan o makamomo-ayan
na mata-an dun a di khapakay oba iran

punokola so nganin a miyatanto a pud ko mga galubuk a migagaib a da iran kagudami.

SO KAPARATYAYA-A SI-I KO OKORAN

So okoran na so kiyataqdira o ALLAH ko langowan o ka-adun a makao-onot ko nganin a miya onaon dun so katawi ron o ALLAH, go si-i ko ongangun o ALLAH na ron makaphapasasyonot.

Go so kaparatyaya-a ko okoran na pukhatimo iyan angkai a pat a mga galubuk:

PAGANAY RON: So kaparatyaya-a sa mata-an a so ALLAH na katawan iyan so langowan taman a matitimbul anta-a ka pizagintas, andang sa mona ago dayon sa doyon, mulagid o aya mambubutad anan na pud ko nganin a si-i mitata-alok ko mga galubuk iyan odi na si-i ko mga galubuk o mga oripun iyan.

IKADOWA: So kaparatyaya-a sa mata-an a so ALLAH na minisorat iyan anan ko Al- Laoh Al-

Mahfoudh go giyangkanan a dow a mga galubuk na aya di on tharo-on o ALLAH:

﴿ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴾ الحج: ٧٠

Aya ma-ana niyan na: *(Bangkadi katawi a mata-an a so ALLAH na katawan iyan so nganin a si-i ko langit ago si-i ko lupa mata-an a giyanan si-i ko kitab na mata-an a giyanan si-i ko ALLAH na malubod).*

Na go si-i ko Sahih Muslim na miyakapo-on a thothol ki Abdullah Bin Amro Bin Al Ash ؓ a phitharo iyan: miyanug akun ko Rasulollah ؐ a di niyan tharo-on:

((كتب الله مقادير الخلائق قبل أن يخلق السموات والأرض بخمسين ألف سنة)).

Aya ma-ana niyan na: *(Inisorat o ALLAH so mga okoran o mga ka-adun ko ona-an o da niyan pun ka-aduna ko pito lapis a langit ago so lupa sa limapolong-gibo ragon).*

IKATULO : So kaparatiyaya-a sa mata-an a so langowan o ka-adun na di kha-adun inonta o kabaya o ALLAH mulagid o aya mao-ola-ola oto na pud ko nganin a mitata-alok si-i ko galubuk iyan anta-a ka pud ko nganin a mitata-alok ko galubuk o mga ka-adun, phitharo o ALLAH si-i ko nganin a mitata-alok si-i ko galubuk iyan:

﴿ وربك يخلق ما يشاء ويختار ﴾ القصص: ٦٨

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go so kadunan ka na phangadunun iyan so nganin a kabaya iyan go aya puphamili﴾*

Go so katharo iyan:

﴿ ويفعل الله ما يشاء ﴾ إبراهيم: ٢٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go di ing-galubukun o ALLAH so nganin a kabaya iyan﴾*.

Go phitharo iyan:

﴿ هو الذي يصوركم في الأرحام كيف يشاء ﴾ آل عمران: ٦

Aya ma-ana niyan na: ﴿Sukaniyan so ALLAH a so iputholad kano niyan si-i ko solud a tiyan o mga ina iyo ko okit-okit a kabaya iyan﴾.

Go so katharo o ALLAH si-i ko nganin a mitata-alok si-i ko galubuk o mga ka-adun:

﴿ولو شاء الله لسلطهم عليكم فلقاتلوكم﴾ النساء: ٩٠

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go opama ko kabaya o ALLAH na pakipugus kano niyan na go makithidawa siran rukano﴾

Go so katharo iyan:

﴿ولو شاء ربك ما فعلوه فذرهم وما يفترون﴾ الأنعام: ١١٢

Aya ma-ana niyan na: ﴿GO opama ko kabaya o kadunan ka diran mang-galubuk oto, na go bagakun ka siran go so nganin a diran ipamokhag﴾

IKAPAT: So kaparatiyaya-a sa mata-an a so langowan a ka-adun na ka-adun o ALLAH so

mga lawas iran na go so mga sifat iran na go so mga go-a-go-ay ran.

Phitharo o ALLAH:

﴿ الله خالق كل شيء وهو على كل شيء وكيل ﴾ الزمر: ٦٢

Aya ma-ana niyan na: ﴿So ALLAH i miyangadun ko langowana shai, go sukaniyan ko langowan taman na katitikayan iyan﴾

Go phitharo iyan:

﴿ وخلق كل شيء فقدره تقديرا ﴾ الفرقان: ٢

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go inadun iyan so langowan a shai na go inokor iyan oto sa kaokor﴾

Go phitharo iyan mipantag ko Nabi o ALLAH a Ibrahim عليه السلام a mata-an a sukaniyan na phitharo iyan ko pagtao niyan:

﴿ والله خلقكم وما تعملون ﴾ الصافات: ٩٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go so ALLAH i miyadun rukano go so nganin a di niyo galubukun﴾*

Go so kaparatiyaya-a si-i ko okoran sa giyangkanan a kiniropa-an tano ron na di niyan maphakada so kababaloy o oripun a adun a baya-baya iyan si-i ko mga galubuk iyan ko di niyan kapakam baya-baya go so kapukhagaga-a niyan on ka mata-an a so agama na go so thito a butad na makang-gogonana-o a dowan na sa katatanto anan angkanan.

So puman so agama na sabunar a phitharo o ALLAH si-i ko kapakambabaya-baya o ka-adun:

﴿فمن شاء اتخذ إلى ربه مآباً﴾ النبأ: ٣٩

Aya ma-ana niyan na: *﴿Na sadun sa khabaya na mba-al sa darpa a khandodan si-i ko kadunan iyan﴾*

go phitharo iyan:

﴿ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنِي شَتَّم ﴾ البقرة: ٢٢٣

Aya ma-anan niyan na: *﴿Na song kano ko babasoka iyo sa sadun sa kabaya iyo﴾*

Go katharo iyan si-i ko kapakaga-gaga:

﴿ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ ﴾ التغابن: ١٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go kalukun iyo so ALLAH ko nganin a khagaga niyo﴾*

Go phitharo iyan:

﴿ لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا

اَكْتَسَبَتْ ﴾ البقرة: ٢٨٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Da-a iphaliyogat o ALLAH ko ginawa o manosiya a rowar ko khagaga niyan ruk iyan so miyang-galubuk iyan a mapiya, na go ithanaon so miyang-galubuk iyan a marata﴾*

So puman so thitho a butad: na mata-an a so langowan a manosiya na katawan iyan a mata-an a sukaniyan na adun a baya-baya iyan na go ga-as a misabap sa dowan na makapung-galubuk na go misabap sa dowan na iputhagak iyan so galubuk go di niyan mapakasung-gaya so ndolonan o nganin a pukhatago si-i ko kabaya iyan ka datar o kalalakaw, go so nganin a pukhatago ko diniyan kabaya ka datar o kathabadok, ogaïd na so kapakambabaya-baya o oripun na go so kaphakagaga niyan na madadadalum a dowan si-i ko kabaya o ALLAH go so kapakagaga niyan misabap ko katharo o ALLAH:

﴿ لمن شاء منكم أن يستقيم، وما تشاءون إلا أن يشاء الله رب

العالمين ﴾ التكوير: ٢٨ ، ٢٩

Aya ma-ana niyan na: ﴿ Si-i ko tao a kabaya iyan rukano a kapaka ontol iyan na da-a kapa-ar iyo inonta sa kabaya o ALLAH a kadunan o mga ka-adun ﴾

Go kagiya mata-an a so ka-adun na langolongan dun oto ruk o ALLAH na di khabaloy si-i ko ruk iyan so shai a ba niyan di katawi na go kabaya.

Go so kaparatiyaya-a ko okoran ko nganin a kiniropa-an tano ron na di niyan khibugay ko oripun sa ba niyan midaowa ko nganin a khimbagakun ko mga pud a mga paliyogat o di na kapung-galubuka ko pud a mga dosa, go giyangkanan na so kidaowa anon na ribat pho-on ko mga biasan:

PAGANAY RON: So katharo o ALLAH:

﴿ سيقول الذين أشركوا لو شاء الله ما أشركنا ولا ءابأونا ولا
حرمنا من شيء كذلك كذب الذين من قبلهم حتى ذاقوا بأسنا
قل هل عندكم من علم فتخرجوه لنا إن تتبعون إلا الظن وإن
أنتم إلا تخرون ﴾ الأنعام: ١٤٨

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go putharo-on dun o siran oto a miyamanakoto a opama ko kabaya o ALLAH a di kami makapanakoto ago di ko mga lokus ami go da a kiyaram*

ami a pud ko shai na giyanan dun so kiyapamokhag o siran oto a pud ko miyangao-ona-an iyo taman sa kiyata-aman iran so siksa ami na tharo angka kiran hay Mohammad a ino adun a madadalum rukano a katao a pakagumawa niyo rukami, da ka da-a ba niyo phagonoti a rowar ko arangan ka ba kano dun di pangsar), na opama ko aya mabubutad iran na adun a khikidaowa-an iran ko okoran na di kiran pakita-aman o ALLAH so siksa iyan.

IKADOWA: Phitharo o ALLAH:

﴿رسلا مبشرين ومنذرين لئلا يكون للناس على الله حجة بعد الرسل وكان الله عزيزا حكيما﴾ النساء: ١٦٥

Aya ma-ana niyan na: ﴿So mga sogo a phamamanotholan ko Sorga go puphamangangaluk ko Naraka na inoto na andi khabaloy ko mga tao a ba ana midaowa iran ko ALLAH ko oriyen o mga sogo iyan go aya mao-ola-ola o ALLAH na

lubi a makadada-ag na go lubi a maongangun)

Na opama ko adun a kababaloy o okoran a midaowa o mga sopakiro na di oto madadas misabap ko kiyasogoa ko mga sogo o ALLAH kagiya mata-an a so kapakasopak ko oriyen o kiyasogoa ko mga Rosol si-i kiran na kha-adun misabap ko taqdir o ALLAH.

IKATULO: So piyanothol i Al- Bukhari ago si Muslim a aya khilapalon na so Bukhari a miyakapo-on ki Ali Ibn Abi Talib ؑ a mata-an kon a so Rasulollah ﷺ na phitharo iyan:

((ما منكم من أحد إلا قد كتب مقعده من النار أو من الجنة))
فقال رجل من القوم: ألا نتكل يا رسول الله؟ قال: ((لا،
اعملوا فكل ميسر، ثم قرأ: ﴿فأما من أعطى واتقى﴾ الآية،
وفي لفظ مسلم: ((فكل ميسر لما خلق له)).

Aya ma-ana niyan na: (*Da-a pud rukano a isabo a badi sabunar a minisorat so darpa iyan si-i ko Naraka odi na si-i ko sorga, na tig o mama a pud sangkoto a pagtao a:*

badi mapakay a sana-an dun anan Ya Rasulallah? Na tig o Nabi: a di, galubuk kano ka omani isa na lulubodunon), orian iyan na biyatiya iyan:

﴿ فَأَمَّا مَنْ أُعْطِيَ وَاتَّقَى ﴾

Aya ma-ana niyan na: *﴿Sa puman sa tao a mamumugay na go manang-gila ﴾*. Si-i puman ko lapalon i Muslim: *(Aya ma-ana niyan: Na omani isa na lulubodun on so nganin a kiya aduna on).*

Na inisogo o Nabi ﷺ so kang-galubuk na go inisapar iyan so kasanai ko okoran.

IKAPAT: Mata-an a so ALLAH na siyogo iyan so oripun na go siyaparan iyan na go da-a inipatoray niyanon a rowar ko diyangka a khagaga niyan, phitharo o ALLAH:

﴿ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ ﴾ التغابن: ١٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Kalukun iyo so ALLAH ko diyangka a khagaga niyo﴾*.

go phitharo iyan pun:

﴿ لا يكلف الله نفسا إلا وسعها ﴾ البقرة: ٢٨٦

Aya ma-ana niyan na: *﴿Da a inipatoray o ALLAH ko ginawa a rowar ko khagaga niyan﴾*

na opama ko aya mambubutad o oripun na itutugulon angkoto a galubuk na khabaloy a minibatog on so shai a diniyan khagaga oba niyan miphokasa, na giyangkanan na ribat, na go misabap san na igira a minisombo ko dosa sa diniyan katawan odi na miyalipat odi na minitugul on na da-a dosa niyan on kagiya mata-an a sukaniyan na di makambabaya-baya.

IKALIMA: Mata-an a so okoran o ALLAH na piyagma a di oto katawan inonta ko oriyan o kapuphakatana angkoto a o-okorun go so kabaya o oripun si-i ko nganin a punggalubukun iyan na mao-ona a di so galubuk iyan on na pukhabaloy sa babaya iyan ko galubuk a kuna oba mapananagom-balay sa ba ana katawi niyan ko okoran o ALLAH na si-i

sa giyangkanan na pukhada angkoto a kakhidaowa-an iyan ko okoran ka di khidaowa o tao so nganin a da-a ba niyan on katawi.

IKANUM: Mata-an a sukutano na pukhailay tano so manosiya a kapananagontamani niyan ko nganin a domadaiton a pud ko mga galubuk ko donya iyan taman sa makowa niyan go di niyan puzambi-in oto si-i ko nganin a di on domadait na oriyen iyan na indaowa niyan si-i ko da niyan on kazambia ko okoran na anda sabap i kiyazambia niyan ko nganin a phakang-gay ron a gona a kipanonompang ko agama niyan si-i ko nganin a phakamorala on oriyen iyan na indaowa niyan so okoran? Na ba di aya butad angkai a dow a galubuk na satiman? Na kati-i so ibarat a maphakarayag iyan anan.

Opama ko madadanga o manosiya so dow a lalan a so isa on na aya khaposan on na si-i ko ingud a langon dun ringasa, kapamono, kapanolis, kapangarasi sa bangunsa go kakhaluka go kapagongos.

Na go so isa on na aya khaposan on na ingud a langon dun ma-aator na go kalilintad na go kapagintao a kapakadadaya go paga-adatan on so mga ginawa na go so mga bangsa na go so mga tamok, na anda sa dowa oto a lalan i pagokitan iyanon? na mata-an dun a aya pagokitan iyan na so lalan a ikadowa a aya khaposan on na giyangkoto a ingud a ma-aator na go lomilintad go dadun a kakhapakay ko adun a akal iyan oba aya okiti niyan na giyoto a lalan ko ingud a ringasa a go kakhaluka sa aya indaowa niyan na so okoran, na anda sabap i pagokitan iyan si-i ko butad sa alongan a maori na so lalan sa naraka kuna oba so sorga na aya indaowa niyan na so okoran?

IKADOWA A IBARAT: Phukhailay tano so pukhasakit a ipuzogo-on so kainom sa bolong na so ginawa niyan na di niyan pangu usumun oto, na go ipuzaparon pun so pangunungkun a sokang o gudamun iyan na pukhitagak iyan oto, oba di pukhababayai o ginawa niyan na langon dun anan tontot sa kapakapiya niyan na go kapakasulang iyan sa maliwanag, go di khapakay oba niyan runa a kapaginom iyan sa

bolong odi na ba kan ko pangunungkun a sokagn iyan, na indaowa niyan so okoran na anda sabap i kipumbagakun o manosiya ko nganin a sogoan o ALLAH na go so Rasul iyan odi na di niyan ding-golaola-an so nganin a inisapar o ALLAH go so sogo iyan, oriyen iyan na indaowa niyan so okoran?

IKAPITO: Na mata-an a so ipundaowa niyan so okoran ko nganin a minitagak iyan a pud ko mga paliyogat odi na so miyang-galubuk iyan a pud ko mga dosa na opama ko ana maka arason a tao a kowa-an iyan so tamok iyan na arasan iyan so bangsa niyan oriyen iyan na idaowa niyan so okoran go tharo-on iyan a diyakongka punamai ka mata-an a aya kiyapaka aras akun na misabap ko okoran o ALLAH na di niyan tharima-an a daowa oto na andamanaya i di niyan katharima-a ko kipundaowa-an ko okoran si-i ko kiya arasi ron o salakaw ron na ipundaowa niyan oto para ko ginawa niyan si-i ko kapukha arasi niyan ko kabunar o ALLAH?

Go miya aloy a mata-an a so Amiril Mo'minin a Omar Bin Al-khattab ﷺ na mini-ondor on a

tukhaw a khapotolan sa lima na inisogo iyan a kapotoli ron sa lima na phitharo o tukhaw a di ka pasin hay Amiril Mo'minin ka aya man a kiyapaka pamanukhaw akun na okoran o ALLAH na phitharo o Omar a sukami na aya kapaka puphamotol ami na okoran o ALLAH.

Na so kaparatiyaya-a ko okoran na adun a mga onga niyan a mga ala pud on:

PAGANAY RON: So kasarigi ko ALLAH ko kapung-galubuka ko mga sabap sa di zarigan mismo so sabap kagiya mata-an a so langowan taman na ookoron o ALLAH.

IKADOWA: So di kabaloy a kaphamumusa o tao ko ginawa niyan igira miyaparoli niyan so tontot iyan kagiya mata-an a aya kiyaparoliya niyan on na limo a pho-on ko ALLAH misabap ko shai a inokor iyan a pud ko mga sabap a mapiya na go kapaka apas, go so kapamumusa niyan si-i ko ginawa niyan na khalipatan iyan so panalamat si-i sa giyangkai a limo.

IKATULO: Na so kathitikuna o mokauna na go so kapakadudukha o pamikiran misabap ko

nganin a puphamanagad on a mga okoran o ALLAH na di maka pumbaoman ko kapukhapapas o pukhababaya-an odi na kapukha adun o awida akal kagiya mata-an a giyangkanan na okoran o ALLAH a suka niyan so khiruk ko kadatu ko mga langit na go so lupa na giyangkoto a okoran na didun dow a dow na kha-adun go si-i sa giyangkanan na phitharo o ALLAH:

﴿ ما أصاب من مصيبة في الأرض ولا في أنفسكم إلا في كتاب من قبل أن نبرأها إن ذلك على الله يسير، لكي لا تأسوا على ما فاتكم ولا تفرحوا بما آتاكم والله لا يحب كل مختال فخور ﴾
الحديد: ٢٢، ٢٣

Aya ma-ana niyan na: *﴿So nganin a pukhitalumba a pud ko morala si-i ko lupa go da si-i ko mga ginawa niyo a ba di sisi-i ko kitab a misosorat ko ona-an o dami ron pun kitalumba-an, mata-an a giyanan si-i ko ALLAH na miyakalubolubod, ka angkano di makapumboko ko nganin a di niyo khakowa go angkano di khababaya*

si-i ko nganin a miyaparoli niyo go so ALLAH na diniyan khababaya-an so langowan a takabor a mapasang i kapagambog).

go phitharo o Nabi ﷺ:

((عجبا لأمر المؤمن إن أمره كله خير، وليس ذلك لأحد إلا للمؤمن، إن أصابته سراء شكر فكان خيرا له، وإن أصابته ضراء صبر فكان خيرا له)) رواه مسلم

Aya ma-ana niyan na: (*Piyakamumusa so butad o mo'min mata-an a so butad iyan na langon dun mapiya go da anan ko isa bo a rowar ko mo'min igira minisogaton so mapiya na manalamat na giyoto i mapiya on na go o mitalumba on so morala na zabar na giyoto i mapiya on*). Piyanothol i Muslim.

GO SABUNAR A MIYADADAG SI-I KO OKORAN SO DOWA A GROPO

PAGANAY RON: Al-jibriya, siran so phitharo iran a mata-an a so oripun na matutugul si-i ko galubuk iyan a da a ba niyan on bayabaya a go da-a ba niyan on gaus.

IKADOWA: Al-qadariya, a siran so phitharo iran a mata-an a so oripun na kathatarambisa-an iyan so galubuk iyan, sa kambabaya-bayaan iyan na go magagaga niyan, go da baon rarad o kabaya o ALLAH na go so kapa-ar iyan.

NA aya sumbag sa giyoto a gropo a paganay a Al-jibriyah na so dun so agama na go so thitho a butad:

So mipantag on ko Agama na mata-an a so ALLAH na tiyanto niyan si-i ko oripun a adun a baya-baya iyan na go kathomo na go siyanday niyan so galubuk si-i rukaniyan, phitharo o ALLAH:

﴿ منكم من يريد الدنيا ومنكم من يريد الآخرة ﴾

Aya ma-ana niyan na: *(Pud rukano so aya thomo-on iyan na so Dunya, go Pud rukano so aya thomo-on iyan na so alongan a maori)*.

Go pitharo o ALLAH:

﴿وقل الحق من ربكم فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليكفر إنا أعتدنا للظالمين نارا أحاط بهم سرادقها﴾ الكهف: ٢٩

Aya ma-ana niyan na: *(Tharoang ka hay Mohammad so bunar a makapopo-on ko kadunan iyo, sa tao a kababaya-an iyan so paratiyaya na paratiyaya go so tao a khathomo iyan so kakhafir na khafir ka mata-an a sukami na inithiyalagad ami ko mga darowaka so apoy a mililibut on so mga alad iyan)*

go phitharo o ALLAH:

﴿من عمل صالحا فلنفسه ومن أساء فعليها وما ربك بظلام للعبيد﴾ فصلت: ٤٦

Aya ma-ana niyan na: *(Sa tao a ng-galubuk sa mapiya na bagia an oto o ginawa niyan go so tao a ng-galubuk sa marata na khisogaton oto, go kuna ba so kadunan ka na ba niyan zalimboti so mga oripun)*

Na so puman so thitho a butad na mata-an a so langowan a tao na katawan iyan so mbida-an ondolonan o mga galubuk iyan a kambabaya-baya-an iyan so diniyan on kang-galubuka misabap ko kiyathomoa niyan on ka datar o kakan na go so kainom na go so kaphasa na go so kapamasa, go so ndolonan o nganin a pukhisogat on a di niyan kabaya ka datar o kathabadok igira dita di khayaw go igira miya olog a makapopo-on sa liyawaw na giyangkoto a paganay na di ing-galubuk a makambabaya-baya misabap ko kiyathomo a niyan on a kunaba on mitutugul na si-i puman sa giyangkoto a ikadowa na di makambabaya-baya go diniyan kabaya a giyangkoto a minisogat on.

Na so puman so sumbag ko ikadowa a gropo a Al-qadariya na so dun so agama na go so akal pamandapat:

So mipantagon ko agama na mata-an a so ALLAH i miyangadun ko langowan taman go so langowan a shai na miya adun misabap ko kabaya iyan oto go sabunar a piyayag o ALLAH si-i ko kitab iyan a mata-an a so mga galubuk o mga oripun na madadalum si-i ko kabaya o ALLAH na phitharo iyan:

﴿ولو شاء الله ما اقتتل الذين من بعدهم من بعد ما جاءهم
البيئات ولكن اختلفوا فمنهم من آمن ومنهم من كفر ولو
شاء الله ما اقتتلوا ولكن الله يفعل ما يريد﴾ البقرة: ٢٥٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿O kabaya o ALLAH na di makathitidawa so siran oto a pud ko miya oriyan iran si-i ko oriyan o nganin a miyakatalingoma kiran a mga tanda ogaid na miyakazopa-zopaka siran go pud kiran so miyaratiyaya na go pud kiran so mikhafir na go o kabaya o ALLAH na di siran makathitidawa, ogaid na so ALLAH na gi-i niyan gola-ola-an so nganin a kabaya iyan﴾.

Go phitharo o ALLAH:

﴿ ولو شئنا لآتينا كل نفس هداها ولكن حق القول مني

لأملأن جهنم من الجنة والناس أجمعين ﴾ السجدة: ١٣

Aya ma-ana niyan na: ﴿Go opama o kabaya
ami na ibugay ami ko oman i ginawa so
toroan on ogaid na miyatanto so katharo a
makapopo-on rakun a tanto dun a puno-
puno-on ami so naraka ko pud ko mga Jin
ago so mga manosiya sa kalangolangan
iran﴾

So puman so akal pamandapat na mata-an a
so ka-adun na lango-langon dun oto na
kamimilikan o ALLAH na so manosiya a pud
sa giyangkanan a ka-adun na suka niyan na
kamimilikan o ALLAH na di khapakay ko
kamimilikan i ba di ing-golaola si-i ko ruk o
khiruk inonta o mi-idin iyan on ago kabaya
iyan.

SO MGA HADAP O KUPIT A KAI-ISLAMIE

So hadap ko ma-ana niyan ko basa na gi-i
makapuma-ana sa madakul pud on so

puzogatun a puphakatindugun ka an masogat igira phithindoan go so langowan taman a masisimalao.

Mga hadap o kupit a kai-islamie na so mga mapipikir on na go so mga apta on a mga pipiya a phagumbowat ko di on kakhuphiti go giyanan na madakul a pimbarang pud on:

PAGANAY RON: So ka ikhlas o niyat go so kasimba-a si-i ko ALLAH a isa-isa kagiya mata-an a so miyangadun na da-a sakotowa iyan na miyawajib so kabaloy o mapipikir na go simba na si-i bo ko ALLAH a isa-isa.

IKADOWA: So kapakamaradika o akal ago so pamikiran pho-on ko kapuphakasundod o puphamakasamok a phagumbowat ko kapukhabakanti o puso sa giyangkai a kupit kagiya mata-an a so tao a mababakanti so puso iyan sa giyangkai a kupit na sukaniyan na odi kiya awasan so puso iyan ko langowan o kupit go aya niyan bo pukhasimba so nganin a magugudam iyan odi na di-i tharidadag si-i ko mga kadadagan a mga kupit na go mga palakiya.

IKATULO: Kapuphakadukha o ginawa na go so pamikiran sa di maka aawida akal o ginawa na go di malalalong so pikir kagiya mata-an a giyangkai a kupit a kai-islami na pukhirampay niyan so mo'min si-i ko miyadun on, sa ikasosoat iyan si-i ko ALLAH a sukaniyan i kadunan iyan a di on di thandingan, go aya on pukhokom a pumbutad sa bitikan go thatakuna so puso iyan ko taqdir iyan on, go makaloloag so puso iyan si-i ko Islam sa da-a ba niyanon puzambi an.

IKAPAT: Na so kapakalilidas o antap iyan na go so galubuk iyan pho-on ko kapakasilay si-i ko simba niyan ko ALLAH odi na so di niyan di kindolona-an ko mga ka-adun kagiya mata-an a pud ko mga onayan angkai a kupit a kai-islami na giyangkoto a kaparatiyaya-a ko mga sogo o ALLAH a mirarapug ko kapangongonotani ko okit-okit iran a giyangkoto a kapakasulang sa maliwanag o antap na go so galubuk.

IKALIMA: So katukusa ko niyat na go so kapanagontaman si-i ko mga galubuk sa di on mapapas so oras a kang-galubuk sa mapiya a

ba niyan oto di kaphophorongi panginam ko
balas, go da-a khailay niyan a darpa a
kandosa a ba niyan di kapakawatani sa kaluk
ko siksa kagiya mata-an a pud ko mga
tomadung a giyangkai a kupit a kai-islami so
kaparatiyaya-a ko kakhawiyag pharoman na
go so kaphamalasi ko mga galubuk:

﴿ ولكل درجات مما عملوا وما ربك بغافل عما يعملون ﴾

الأنعام: ١٣٢

Aya ma-ana niyan na: *﴿Go omani isa na ana
mga pangkatan iyan a pud ko nganin a
miyang-galubuk iran, kuna oba so
kadunan ka na ba niyan dadarainonun
angkoto a nganin a diran gagalubukun﴾*

Go sabunar a piyaki imulungan o Nabi ﷺ a
giyangkai a apta si-i ko katharo iyan:

((المؤمن القوي خير وأحب إلى الله من المؤمن الضعيف، وفي
كل خير، احرص على ما ينفعك واستعن بالله ولا تعجز، وإن
أصابك شيء فلا تقل لو أني فعلت كان كذا وكذا ولكن قل:

قَدَّرَ اللهُ وما شاء فعل، فإن لو تفتح عمل الشيطان)) رواه مسلم.

Aya ma-ana niyan na: (So mapaparatiyaya a mabagur na pirmiro go thomo si-i ko ALLAH a di so mo'min a malobay go si-i ko langowan o mapiya, panagontamaningka so nganin a phakang-gay ruka a gona go pangni ka sa tabang ko ALLAH go dika pung-gapolos na o misogat ruka so shai na dingka putharoa a o miyang-galubuk akun ai na kha-adunai angkai, ogaid na tharoangka a taqdir o ALLAH go so nganin a kabaya iyan na ping-galubuk iyan, kagiya mata-an a so katharoa ko opama na pukhaluka-an iyan so galubuk a shaitan). Piyanothol i Muslim.

IKANUM: Kha-adun so pagtao a mabagur a pagosarun iyan so langowan a malai bali maito i bali si-i ko gi-i kapakathakuna a ko agama niyan na go so kapuphakabagura si-i ko mga polaos iyan go di niyan tatago-on sa ginawa so nganin a pukhisogat on si-i ko lalan

sangkanan, go si-i sa giyangkai na phitharo o ALLAH:

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا
بَأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصّٰدِقُونَ ﴾
الحجرات: ١٥

Aya ma-ana niyan na: *﴿Aya bo a miyamaratiyaya na so siran oto a piyaratiyaya iran so ALLAH na go so siyogo iyan oriyen iyan na da siran katagoi sa sangka-an sangkanan go pirang iran so mga tamok iran na go so mga ginawa iran si-i ko lalan ko ALLAH na siran i mga tao a mangingmbuna﴾*

IKAPITO: So kikhiraot ko kathagodaya sa donya go sa alongan a maori misabap ko di kathagompiya o phithang-gisa-an na go so mga gropo go so khitongkolun ko balas na go so mga saka-sakaw na si-i sangkanan na di-i tharo-on o ALLAH:

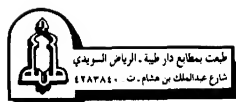
﴿من عمل صالحا من ذكر أو أنثى وهو مؤمن فلنجزيه حياة طيبة ولنجزينهم أجرهم بأحسن ما كانوا يعملون﴾ النحل: ٩٧

Aya ma-ana niyan na: *﴿Sa tao ang-galubuk sa mapiya a pud ko mama odi na babay go sukaniyan na mapaparatiyaya na pakaphagintaon ami sa kapagintao a mapiya na go mbalasan ami siran ko balas iran sa mapiya a di so nganin a di ran galubukun﴾*

Giyangkai i saba-ad ko mga antap o kupit paratiyaya a kai-islami, phangnin tano ko ALLAH a pakamoayanun niyan anan si-i rukutano na go so lango-langowan o mga muslim.

SO DALUM ANGKA-I A KITAB

Pamkasan	3
So Agama a kay-islami	7
So mga rokon o Islam	16
So mga onayan o kupit o Islam	23
So kaparatiyaya-a ko Allah	26
So kaparatiyaya-a ko mga malaikat	61
So kaparatiyaya-a ko mga Kitab	72
So kaparatiyaya-a ko mga Sogo	75
So kaparatiyaya-a ko Alongan a mawri ..	92
So kaparatiyaya-a ko Okoran	132
So mga hadap o kupit a kay-islami	155

شرح أصول الإيمان

تأليف
الشيخ محمد الصالح العثيمين
« رحمه الله »

ترجمة:
د. عبد الله حاج علي منيب
بالغة الفلبينية (مرناو)

شرح أصول الإيمان

تأليف
الشيخ محمد الصالح العثيمين
«رحمه الله»

ترجمة:
د. عبد الله حاج علي منيب
باللغة القبلية (مرناو)

طبع على نفقة إدارة أوقاف
صالح بن عبد العزيز الراجحي
غفر الله له ولوالديه ولزبته ولجميع المسلمين
www.rajhiawqaf.org